

AJI

PROVISIONAL ANSWER KEY

Name Of The Post Assistant Professor, Political Science in Government Arts, Science & Commerce College, GES, Class-2

Advertisement No 94/2018-19

Preliminary Test Held On 01-09-2019

Que. No. 001-300(GS & Concerned Subject)

Publish Date 06-09-2019

Last Date To Send Suggestion (S) 16-09 -2019

Note:-

- (1) All Suggestions are to be sent with reference to website published Question paper with Provisional Answer Key Only.
- (2) All Suggestions are to be sent in the given format only.
- (3) Candidate must ensure the above compliance.

- (૧) ઉમેદવારે વાંધા-સૂચનો રજૂ કરવા વેબસાઇટ પર પ્રસિધ્ધ થયેલ નિયત નમૂનાનો ઉપયોગ કરવો.
- (૨) ઉમેદવારોએ પોતાને પરીક્ષામાં મળેલ સીરીઝની પ્રશ્નપુસ્તિકામાં છપાયેલ પ્રશ્ન ક્રમાંક મુજબ વાંધા-સૂચનો રજૂ ન કરતા તમામ વાંધા-સૂચનો વેબસાઇટ પર પ્રસિધ્ધ થયેલ પ્રોવિઝનલ આન્સર કીના પ્રશ્ન ક્રમાંક મુજબ અને તે સંદર્ભમાં રજૂ કરવા
- (૩) ઉમેદવારોએ ઉક્ત સૂચનાનું અચૂક પાલન કરવું અન્યથા વાંધા-સૂચનો અંગે કરેલ રજૂઆતો ધ્યાને લેવાશે નહીં.

001. પ્રારંભિક વેદિકયુગના સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચુ છે ?
 (A) પુરોહિત અથવા ધર્મગુરૂને સમાજમાં વિશિષ્ટ સ્થાન ન હતું.
 (B) 'સભા' અને 'સમિતિ'ને રાજાની પસંદગી કરવામાં સત્તા ન હતી.
 (C) ધર્મ, જાદુઈ-ધાર્મિક સૂત્ર અધારિત ન હતો.
 (D) લોકોના આધ્યાત્મિક ઉન્નતિકરણ માટે ભગવાનની પૂજા થતી હતી.
002. નીચેના પૈકી કયું મંદિર નગારા શૈલી સ્થાપત્યનું ઉદાહરણ/નમૂના છે ?
 (A) વિશ્વ બ્રહ્માનું મંદિર, આલમપુર
 (B) લિંગરાજ મંદિર, ભુવનેશ્વર
 (C) બૃહદેશ્વર મંદિર, તાંજોર
 (D) કેલાષનાથ મંદિર, કાંચિપુરમ્
003. નીચેની ચિત્રકળા પૈકી કઈ ચિત્રકળા સર્પ (નાગ) ચિત્રકળા પણ કહેવાય છે ?
 (A) ક્યુબિસ્ટ પ્રકારની ચિત્રકળા (ધન ભૂમિતિની આકૃતિવાળા)
 (B) વારલી ચિત્રકળા
 (C) પટ્ટુઆ આર્ટ
 (D) મંજુષા ચિત્રકલા
004. જામનગરના બાલા હનુમાન મંદિર સ્થાપક નીચેના પૈકી કોણ હતા ?
 (A) પ્રેમ ભિક્ષુકજી
 (B) ચંદ્રદેવ
 (C) ભીમદેવ
 (D) સિધ્ધરાજ જયસિંહ
005. ગુજરાતના આદિવાસીઓનું પ્રિય વાદ્ય કયું છે ?
 (A) ભૂંગળ
 (B) તડપું
 (C) ડમરૂ
 (D) મંજિરા
006. નીચેના પૈકી કયા શહેરમાં 'પ્રેમાનંદ સાહિત્ય સભા' આવેલી છે ?
 (A) નંદરબાર
 (B) સૂરત
 (C) અમરેલી
 (D) વડોદરા
007. ગુજરાતમાં બ્રાહ્મણ વાદી વિચારધારાનો પ્રારંભિક પુરાવો નીચેના પૈકી કયા સમયગણામાંથી છે ?
 (A) મોર્યન યુગ
 (B) મૈત્રક યુગ
 (C) ગુપ્ત યુગ
 (D) ચાલુક્ય યુગ
008. નીચેના લેખકો પૈકી 'સરસ્વતીચંદ્ર' નવલકથાના લેખક કોણ છે ?
 (A) ગોવર્ધન રામ ત્રિપાઠી
 (B) ક. મા. મુન્શી
 (C) સુંદરમ્
 (D) કાકા કાલેલકર
009. નીચેના પૈકી કયા નામે પ્રથમ પારસી - ગુજરાતી નાટક હંમેશા ભજવાયુ હતુ ?
 (A) આગગાડી
 (B) લક્ષ્મી નાટક
 (C) રૂસ્તમ સોહરાબ
 (D) સર્જનહાર
010. નીચેના પૈકી કયું એક પ્રાણી હરપ્પન સંસ્કૃતિ (સભ્યતા)ની મૂર્તિકલાની મહોરો (Seab) અને ટેરાકોટા કલાનું પ્રતિનિધિત્વ કરતું નથી ?
 (A) ગાય
 (B) હાથી
 (C) ગેંડા
 (D) વાઘ

011. નીચેની જોડીઓ પૈકી કઈ જોડી સાચી રીતે જોડાયેલ છે ?
 (A) હરપ્પન સંસ્કૃતિ – ચિત્રિત ગ્રેવેર (B) કુશાણો – કલાની ગાંધાર શૈલી
 (C) મોગલો – અજન્ય ચિત્રકલા (D) મરાઠા – પહાડી શૈલીના ચિત્ર
012. શ્રેષ્ઠ વિદેશી ભાષા માટેની ફિલ્મ ‘ઓસ્કાર’ માટે નોમીનેટ કરાયેલ, કઈ પ્રથમ ભારતીય ફિલ્મ હતી ?
 (A) પાથેર પાંચાલી (B) મિર્ઝા ગાલિબ
 (C) કાગઝ કે ફૂલ (D) મધર ઈન્ડિયા
013. મુઘલ રાજકુમાર દારા શિકોહ એ ઉપનિષદોનું ફારસીમાં ભાષાંતર શિર્ષક હેઠળ કરાવેલ હતું ?
 (A) મજમ-ઉલ-બહરીન (Majma-ul-Bahram) (B) સિર-એ-અકબર (Sir-i-Akbar)
 (C) વહાદલ-ઉલ-વજુદ (Wahadat-ul-Wajud) (D) સૂફીનદ-ઉલ-ઓલીયા (Sufinat-ul-Aulia)
014. ગુજરાતના કયા રજવાડામાં દયાનંદ સરસ્વતીનો જન્મ થયો હતો ?
 (A) કાઠિયાવાડ (B) રાજકોટ
 (C) જુનાગઢ (D) અમદાવાદ
015. મૂલરાજ સોલંકીના સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયું/કયા વિધાન સાચું/સાચા છે ?
 1. તેના શાસનકાલમાં ગુજરાતી ભાષા અને લીપીનો વિકાસ થયો હતો.
 2. તે ધારના રાજા ભોજ દ્વારા હાર્યો હતો અને પરાજિત કરી આશ્રિત/તાબેદાર તરીકે નીચે ઉતારેલ હતો.
 (A) ફક્ત 1 (B) ફક્ત 2
 (C) બંને સાચા છે. (D) બંને ખોટા છે.
016. નીચેના પૈકી કયા પક્ષની સ્થાપના ડૉ. બી. આર. આબેડકર દ્વારા કરવામાં આવી હતી ?
 1. ભારતના ખેડૂતો અને કામદારોનો પક્ષ
 2. અખિલ ભારતીય અનુસૂચિત જાતિ ફેડરેશન
 3. સ્વતંત્ર મજૂર પક્ષ
 (A) ફક્ત 1 અને 2 (B) ફક્ત 1 અને 3
 (C) ફક્ત 1 (D) ફક્ત 2 અને 3
017. યાદી I ને નીચેના કોડનો ઉપયોગ કરી યાદી II સાથે સાચા જવાબથી જોડો.
 1. કિલમેન્ટ એટલી a. ઑગસ્ટ ઓફર
 2. લોર્ડ માઉન્ટ બેટન b. બ્રેક ડાઉન પ્લાન
 3. લોર્ડ લિનલિથગો c. કેબીનેટ મિશન
 4. લોર્ડ વેવેલ d. યોજના બાલકન
 (A) 1 - a, 2 - d, 3 - c, 4 - b (B) 1 - a, 2 - c, 3 - b, 4 - d
 (C) 1 - b, 2 - a, 3 - c, 4 - d (D) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b
018. નીચેના વિધાનો પૈકી લોર્ડ મેયો બાબતે કયું/કયા વિધાન સાચું/સાચું છે ?
 (A) લોર્ડ મેયો ભારતના પ્રથમ વાઈસરોય હતા.
 (B) તેણે ભારતમાં નાણાકીય વિકેન્દ્રીકરણની નીતિની શરૂઆત કરી.
 (C) (A) અને (B) બંને
 (D) (A) અને (B) બંનેમાંથી કોઈ નહીં

019. ચોલા વહીવટના સંદર્ભમાં 'કુર્રમ (Kurrams)' એટલે શું ?
 (A) મોટા જમીન માલિકો (B) ખેત મજૂરો
 (C) ગ્રામ સમૂહ (Village Union) (D) વેપાર બજાર
020. નીચેના નેતાઓ પૈકી કયા નેતાને ગોવાની રાષ્ટ્રવાદી ચળવળના પિતા કહેવામાં આવે છે ?
 (A) ટ્રિસ્ટિઓ દ બાગ-ઝાકુન્ડા (B) અરૂણા અસફ અલી
 (C) અલી ઝહીર (D) જગજીવન રામ
021. આહોલ શિલાલેખ નીચેના પૈકી કોણે બનાવ્યો હતો ?
 (A) પુલકેશિન - II (B) રવિકીર્તિ
 (C) રવિવર્મા (D) અશ્વઘોષ
022. ભારતમાં મર્યાદિત જવાબદારી વાળી, ભારતીયો દ્વારા સંચાલિત, 1981માં સ્થપાયેલ પ્રથમ બેન્ક હતી.
 (A) હિન્દુસ્તાન કોમર્શિયલ બેન્ક (B) પંજાબ નેશનલ બેન્ક
 (C) પંજાબ એન્ડ સિંધ બેન્ક (D) ઓધ (Oudh) કોમર્શિયલ બેન્ક
023. મોર્ય સમ્રાટ અશોક એ વિવિધ ધર્મ સ્તંભો હેતુપૂર્ણ ઊભા કરવામાં આવેલ હતા, તેના ઉપર નીચેના પૈકી ચિત્રિત કરી રજૂ કરવામાં આવેલ નથી.
 (A) બુદ્ધ (B) મહાપશુ (સાંઢ, ઘોડા, સિંહ અને હાથી)
 (C) કમળ (D) ધર્મચક્ર
024. હિન્દુ વિધવાઓના પુનર્વિવાહ અધિનિયમ ગવર્નર જનરલ ના સમય દરમ્યાન પસાર થયેલ હતો.
 (A) બેન્ટિંક (B) ડેલહાઉસી
 (C) કેનિંગ (D) લૉરેન્સ
025. બંગાળમાં વર્ણભેદ/જાતિભેદ તોડવા માટે કેશવચંદ્ર સેન દ્વારા કયા પગલાંનું સમર્થન કર્યું હતું ?
 (A) આંતર જ્ઞાતિય લગ્ન (B) વર્ણવ્યવસ્થાનો અસ્વીકાર/બહિષ્કાર
 (C) જાતિ આધારિત ધોરણોનું અવલંબન (D) અન્ય ધર્મમાં ધર્મ પરિવર્તન
026. ગુજરાતની ભૂગોળ સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયું/કયા વિધાન સાચું/સાચાં છે ?
 1. ગુજરાતની સરહદ પાકિસ્તાન સાથે વાયવ્ય દિશામાં જોડાયેલ છે.
 2. રાજસ્થાન ઉત્તરમાં છે એજ પ્રમાણે ઈશાનમાં છે અને મહારાષ્ટ્ર અગ્નિ ખૂણામાં છે.
 3. રણનો ઉત્તરીય ભાગ મોટું રણ કહેવાય છે અને પૂર્વીય ભાગ નાના રણ તરીકે ઉલ્લેખ થાય છે.
 4. મધ્ય પ્રદેશ પશ્ચિમમાં છે.
 (A) ફક્ત 1 (B) ફક્ત 2 અને 3
 (C) ફક્ત 3 અને 4 (D) ફક્ત 4
027. ગુજરાત વિષે નીચેના પૈકી કયું/કયા વિધાન સાચું/સાચાં છે ?
 1. સૌરાષ્ટ્ર, દ્વિપકલ્પ ગુજરાત, તેની ત્રણ બાજુઓથી દરિયાના પાણી સાથે સીમિત છે.
 2. ગુજરાતના ઈશાન ભાગમાં આવેલ કચ્છનો પ્રદેશ તેની ખનિજ સંપત્તિઓ જેવી કે બોકસાઈટ, જીપ્સમ, અકીક, ચૂનાનો પથ્થર વિ. માં સમૃદ્ધ છે.
 3. ગુજરાતની અંદાજિત 19.66 લાખ હેક્ટર્સ જમીન જંગલો હેઠળ છે.
 4. ગુજરાતની દક્ષિણના જિલ્લાઓમાં આબોહવા સૂકી છે. અને ઉત્તરીય પ્રદેશમાં ભેજવાળા છે.
 (A) ફક્ત 1 અને 2 (B) ફક્ત 2 અને 4
 (C) ફક્ત 1, 2 અને 3 (D) ફક્ત 1, 2, 4

028. નીચેના પૈકી ગુજરાત રાજ્યમાં મુખ્યત્વે સર્વત્ર પ્રસરેલ/ફેલાયેલ આબોહવાનો કયો પ્રકારો છે ?
 (A) પેટા ભેજવાળા શુષ્ક સંક્રમણ (B) પેટા ઉષ્ણ કટિબંધીય અર્ધ શુષ્ક આબોહવા
 (C) ઉષ્ણ કટિબંધીય અર્ધ શુષ્ક આબોહવા (D) પેટા ઉષ્ણ કટિબંધીય શુષ્ક ભેજ આબોહવા
029. 'લિગ્નાઈટ' માઈનીંગના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો પૈકી કયુ/કયાં વિધાન સાચુ/સાચાં છે ?
 1. ગુજરાત ઉચ્ચ ગ્રેડના લિગ્નાઈટમાં સમૃદ્ધ છે.
 2. દેશમાં જી. એમ. ડી. સી. (ગુજરાત ખનિજ વિકાસ નિગમ) લિગ્નાઈટ ઉત્પાદન કરતી દ્વિતિય મોટી કંપની છે.
 3. ગુજરાતમાં ગાડીશા (Gadisha) અને મેવાસા (Mevasa) બે લિગ્નાઈટ માઈનીંગની અગ્રગણ્ય જગ્યાઓ છે.
 (A) ફક્ત 1 અને 3 (B) ફક્ત 1 અને 2
 (C) ફક્ત 2 અને 3 (D) 1, 2 અને 3
030. નીચેના પૈકી કઈ ગુજરાત-પશુઓની જાતિઓ (ઓલાદ) ખોટી રીતે જોડાયેલ છે ?
 (A) બોમ્બે ડક – મરઘાની જાતિઓ (પોલ્ટ્રી બ્રીડ) (B) ઝાલાવાડી – બકરીની જાતિ (Goat Breed)
 (C) હાલારી – ગધેડા (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિં
031. નીચેના પૈકી કઈ જોડીઓ સાચી જોડાયેલ છે ?
 1. બ્લેક બક નેશનલ પાર્ક – ભાવનગર
 2. વાંસદા નેશનલ પાર્ક – નવસારી
 3. ખિજડીયા પક્ષી અભયારણ્ય – જામનગર
 (A) ફક્ત 1 અને 3 (B) ફક્ત 1 અને 2
 (C) ફક્ત 2 અને 3 (D) 1, 2 અને 3
032. સામાન્ય રીતે ગરમી (ઉષ્ણતાપમાન) પૃથ્વીની સપાટીથી ઊંચાઈમાં વધારો થવાથી ઘટે છે કારણ કે.....
 1. વાતાવરણ ફક્ત પૃથ્વીની સપાટીથી વધારે ઉત્તેજિત થઈ શકે છે.
 2. ઉપલા વાતાવરણમાં વધુ ભેજ હોય છે.
 3. હવા ઉપલા વાતાવરણમાં ઓછી ગાઢ હોય છે.
 (A) ફક્ત 1 (B) 2 અને 3
 (C) 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3
033. નીચેના પૈકી કયા યાત્રાના સ્થળો સાચી રીતે જોડાયેલા છે ?
 1. તિરૂપતી – આંધ્રપ્રદેશ
 2. ગુરૂવાયુર મંદિર – તામિલનાડુ
 3. બોમ જિસસની બેસિલિકા – પશ્ચિમ બંગાળ
 4. મક્કા મસ્જિદ – હૈદરાબાદ
 (A) ફક્ત 1, 3 અને 4 (B) ફક્ત 1, 2 અને 3
 (C) ફક્ત 2 અને 3 (D) ફક્ત 1 અને 4
034. દેશના રાજ્યો/કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશો પૈકા કયા રાજ્ય/કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશમાં મેન્ચુવની મહત્તમ ટકાવારી આવરી લીધેલ છે ?
 (A) ગુજરાત (B) પશ્ચિમ બંગાળ
 (C) ઓરિસ્સા (D) આંદામાન-નિકોબાર

035. નીચેના પૈકી કયા પ્રકારના વાદળોને કારણે ભારે ઘોઘમાર વરસાદ થાય છે ?
 (A) ક્યુમ્યુલો - નિમ્બસ વાદળ (B) નિમ્બો સ્ટ્રેટસ વાદળ
 (C) સ્ટ્રેટો - ક્યુમ્યુલસ વાદળ (D) સિરો સ્ટ્રેટસ વાદળ
036. સૌથી વધુ વારંવાર ધરતીકંપ ક્યાં આવે છે ?
 (A) પ્લેટની ધાર (Plate boundaries) (B) પ્લેટ સપાટી (Plate surface)
 (C) દરિયાઈ તળિયુ (Ocean beds) (D) ઉપરના તમામ
037. નીચેના પૈકી કઈ ગ્રાન્ટ જ્યારે એપ્રોપ્રીએશન એક્ટ થી અધિકૃત કરાયેલ રકમ ચાલુ નાણાંકીય વર્ષમાં અપેક્ષિત ચોક્કસ/વિશિષ્ટ સેવાઓ માટે અપૂરતી જણાય ત્યારે ઉભી કરવામાં આવે છે.
 (A) અસાધારણ ગ્રાન્ટ (exceptional grant) (B) વોટ્સ ઓફ ક્રેડિટ (Votes of credit)
 (C) પૂરક ગ્રાન્ટ (Supplementary grant) (D) વોટ્સ ઓન એકાઉન્ટ્સ (Votes on account)
038. માલ અને સેવાઓ કર (જી. એસ. ટી) નીચેના પૈકી કયા ટેક્સ (વેરાઓ) નાબૂદ કરવા પ્રયત્ન કરે છે.
 1. બે પ્રકારનો (બેવડો) વેટ (Dual Vat)
 2. ડીવીડન્ડ વહેંચણી ટેક્સ (Dividend Distribution Tax)
 3. સેવા કર (Service Tax)
 4. ફ્રિંજ બેનીફિટ ટેક્સ (Fringe Benefit Tax)
 (A) 1, 2, 3 અને 4 (B) ફક્ત 1 અને 3
 (C) ફક્ત 1, 2 અને 3 (D) ફક્ત 1, 3 અને 4
039. આર્થિક સર્વેક્ષણની તૈયારી કરવા માટે નીચેના પૈકી કયું જવાબદાર છે ?
 (A) રેવન્યુ ડીપાર્ટમેન્ટ (Revenue Department)
 (B) નાણાંકીય સેવાઓનું ખાતુ (Department of Financial Service)
 (C) નીતિ આયોગ
 (D) આર્થિક બાબતોનો વિભાગ (Department of Economic Affairs)
040. અર્થતંત્રમાં જ્યારે વ્યાજના દરોમાં વધારો કરવામાં આવે છે ત્યારે નીચેના પૈકી કયુ વિધાન ખોટું છે ?
 (A) બચતોમાં વધારો (B) લોનમાં ઘટાડો
 (C) ઉત્પાદન કિંમતમાં વધારો (D) મૂડી વળતરમાં વધારો (increase in capital returns)
041. નીચેના પૈકી કયા વર્ષમાં ભારતની તમામ એરલાઈન્સનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવામાં આવ્યું ?
 (A) 1980 (B) 1953
 (C) 1967 (D) 1969
042. શિશુ મૃત્યુ દર તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે.
 (A) એક વર્ષમાં 100 જીવંત જન્મોમાં મૃત બાળકના જન્મની સંખ્યા
 (B) એક વર્ષમાં 1000 જીવંત જન્મોમાં પાંચ વર્ષની ઉંમર પૂર્ણ કરતા પહેલા મૃત્યુ પામતા બાળકોની સંખ્યા
 (C) એક વર્ષમાં 1000 જીવંત જન્મોમાં પ્રથમ વર્ષની ઉંમર પૂર્ણ કરતા પહેલા મૃત્યુ પામતા બાળકોની સંખ્યા
 (D) એક વર્ષમાં 1000 જીવંત જન્મોમાં જન્મ પછી તુરત જ મૃત્યુ પામતા બાળકોની સંખ્યા
043. ભારતમાં જમીન સુધારણાના પ્રથમ તબક્કાનો કયો ભાગ નીચેના પૈકી નથી ?
 (A) ભાડાનું નિયમન (Regulation of rent) (B) કાર્યકાલની સલામતી (Security of tenure)
 (C) ગણોત્તિયાને માલિકી હક્ક (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિં

044. ગુજરાત સામાજિક આર્થિક સર્વે 2017-2018 મુજબ ગુજરાત સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો પૈકી કયુ/કયા વિધાન/વિધાનો સાચા છે ?
- (A) ભારતમાં ગુજરાત દૂધ ઉત્પાદનમાં દ્વિતીય ઉચ્ચ સ્થાને છે.
(B) ગુજરાત એ ભારતનું રાષ્ટ્રના ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનના 18.4% હિસ્સો ધરાવતું રાજ્ય છે.
 (C) બંને A અને B
 (D) A પણ નહિં B પણ નહિં
045. નીચેના પૈકી કયુ વિધાન સાચું છે ?
- (A) ગુજરાતમાં માથાદીઠ આવક રૂ. 156691 છે.
 (B) ગુજરાતમાં રાજકોષીય ખાધ (Fiscal deficit) GSDP (કુલ ગરગથ્થુ ઉત્પાદન) ના 1.66% છે.
(C) A અને B બંને
 (D) A પણ નહિ B પણ નહિ
046. હુમન ડેવલોપમેન્ટ રીપોર્ટ વડે માનવ ગરીબી સૂચકાંક તૈયાર કરાવે છે, જેમાં નીચે જણાવેલ માનવી જીવનની વંચિતતાનો આવશ્યક તત્વો ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે.
1. દીર્ઘાયુષ્ય (Longevity)	2. જ્ઞાન/માહિતિ (Knowledge)
3. સત્તા કે અધિકાર થી સમર્થતા (Empowerment)	4. જીવનનું શિષ્ટ/સુઘડ ધોરણ
- (A)** ફક્ત 1, 2 અને 4
 (B) ફક્ત 1, 3 અને 4
 (C) ફક્ત 1 અને 2
 (D) 1, 2, 3 અને 4
047. જેઓ ગરીબી રેખાની નીચે છે તે તમામની ઉન્નતિ માટે આવકની કુલ રકમ જરૂરી છે, ગરીબી રેખાને પહોંચવાને કહે છે.
- (A) સંબંધિત ગરીબી અંતર (Relative poverty gap)
(B) સંપૂર્ણ ગરીબી અંતર (Total poverty gap)
 (C) આંશિક ગરીબી અંતર (Partial poverty gap)
 (D) વળતર ગરીબી અંતર (Compensatory poverty gap)
048. રાજકોષીય જવાબદારી અને બજેટ મેનેજમેન્ટ અધિનિયમ (FRBM) મુજબર સરકારનો 31/03/2020 સુધી નાણાંકીય ખાધ લક્ષ્યાંક GDP ના કેટલા ટકા હોવો જોઈએ ?
- (A) 4.1%
(C) 3%
 (B) 3.5%
 (D) 2.8%
049. દેશભરમાં કેન્દ્ર સરકાર 17 આઈકોનીક સ્થાનોની રીવ્યુ કરવા આયોજન કરે છે. નીચેના પૈકી ગુજરાતના કયા બે આઈકોનીક સ્થાનો યાદીમાં છે ?
- (A)** સોમનાથ અને ધોળાવીરા
 (B) સોમનાથ અને દ્વારકા
 (C) દ્વારકા અને ધોળાવીરા
 (D) ધોળાવીરા અને પાટણ
050. ભારત સરકારે સ્વદેશ દર્શન હેઠળ તિર્થકર સર્કીટ યોજના મંજૂર કરેલ છે નીચેના પૈકી કઈ જગ્યાઓ યાદીમાં છે ?
1. વૈશાલી 2. પાવાપુરી 3. રાજગીર 4. મસાદ
- (A) ફક્ત 2, 3 અને 4
 (B) ફક્ત 3 અને 4
 (C) ફક્ત 1, 3 અને 4
(D) 1, 2, 3 ફક્ત 4

051. ભારત સરકારના પર્યાવરણ મંત્રાલય મુજબ ગુજરાતમાં સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ બાબતે નીચેના વાક્યો પૈકી કયુ વાક્ય ખોટું છે ?
 (A) ગુજરાત વર્ષે 3702925 મેટ્રીક ટન ઘન કચરો પેદા કરે છે.
 (B) કુલ પેદા થયેલ કચરાના ફક્ત 20% સોલીડ વેસ્ટનું પ્રોસેસીંગ કરે છે.
 (C) બંને A અને B
 (D) A પણ નહિ, B પણ નહિ
052. તાજેતરમાં પાકિસ્તાન સરકાર દ્વારા કયું ઐતિહાસિક મંદિર સિયાલકોટમાં ખોલવામાં આવ્યું ?
 (A) હિંગલાજદેવી મંદિર
 (B) સરસ્વતી મંદિર
 (C) વૈષ્ણોદેવી મંદિર
 (D) શવલા તેજા સિંહ મંદિર
053. જિઓ ટેલીકોમ કંપની ભારતની સૌથી મોટી ટેલીકોમ કંપની તરીકે કંપની ની ઉપર જઈ ઉભરી આવી છે.
 (A) એરટેલ
 (B) વોડાફોન
 (C) વોડાફોન આઈડીયા
 (D) બી. એસ. એન. એલ.
054. ભારતે રશિયા સાથે INR 1500 કરોડનું એમ. ઓ. યુ. (MOU) હસ્તાક્ષર મેળવવા કરેલ છે.
 (A) A 27 એર ટુ એર મિસાઈલ
 (B) તુગુસ્કા ટેન્ક
 (C) મલ્ટી-બેરલ રોકેટ લૉન્ચીંગ સિસ્ટમ
 (D) લાઈટ કોમ્બેટ હેલિકોપ્ટર
055. નીચેની ન્યુઝ ચેનલો પૈકી કઈ ચેનલ એ “ચેમ્પીયન્સ ઓફ એમ્પથી એવોર્ડ” હિપેટાઈટિસ વિશે જાગૃતિ ફેલાવવા માટે મેળવેલ છે ?
 (A) એન ડી ટી વી (NDTV)
 (B) આજ તક ટીવી
 (C) રીપબ્લીક ટીવી
 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિ
056. ભારત સરકારના સર્વે મુજબ પ્રાણી સૃષ્ટિની ચાર (4) અને વનસ્પતિની 18 (અઢાર) પ્રજાતિઓ ભારતમાંથી લુપ્ત થઈ ગઈ છે. નીચેના પૈકી કયુ/કયા પ્રાણી સૃષ્ટિની યાદીમાં છે ?
 (A) ચિત્તા
 (B) સુમાત્રન ગેંડા
 (C) ગુલાબી રંગીન બતક
 (D) ઉપરના પૈકી તમામ
057. ભારત સરકારના ખેતીવાડી મંત્રાલય દ્વારા કૃષિ કુટુંબદીઠ સરેરાશ માસિક આવક રૂ. (INR) અંદાજવામાં આવેલ છે ?
 (A) INR 6426
 (B) INR 7824
 (C) INR 8972
 (D) INR 10100
058. સુપ્રિમ કોર્ટ (ન્યાયાધીશોની સંખ્યા) સુધારણા બીલ 2019 મુજબ ન્યાયાધીશોની સંખ્યા 30 થી વધારીને કરવા (મુખ્ય ન્યાયાધીશને બાદ કરતાં) સુચવેલ છે.
 (A) 35
 (B) 33
 (C) 36
 (D) 40
059. નીચેના વાહનો પૈકી કયા વાહનોને ભારત સ્ટેજ સેમીશન (ઉત્સર્જન) ધોરણો (BS-VI) માંથી માર્ગ વાહન વ્યવહાર અને હાઈવે મંત્રાલય દ્વારા મુક્તિ આપવામાં આવેલ છે ?
 (A) સ્કૂલ અને કોલેજ વાહનો
 (B) જાહેર પરિવહન (પબ્લીક ટ્રાન્સપોર્ટ) અને એમ્બ્યુલન્સ
 (C) સશસ્ત્ર દળોના સશસ્ત્ર અને ખાસ વાહનો
 (D) એક પણ વાહનને મુક્તિ નહિ
060. તાજેતરમાં નીચેના દેશો પૈકી કયા દેશ એ ત્રણ ચોક્કસ માર્ગદર્શિત મિસાઈલો યાસીન, બાલાબાન અને ગૌમ ની (Ghaem) નું અનાવરણ કર્યું ?
 (A) પાકિસ્તાન
 (B) ઈરાન
 (C) સાઉથ અરેબિયા
 (D) તુર્કી

061. તાજેતરમાં 5મી આંતરરાષ્ટ્રીય ધર્મ-ધર્મ કોન્ફરન્સ (સભા) નીચેના પૈકી કયા સ્થળે યોજાયેલ હતી ?
 (A) જમ્મુ (B) ઈટાનગર
 (C) લદ્દાખ (D) રાજગીર
062. નીચેના પૈકી કયા અધિનિયમ એ પ્રથમ વાર ભારતના બંધારણની પ્રસ્તાવના (આમુખ) રજૂ કરી ?
 (A) ભારત પરિષદ અધિનિયમ 1861 (B) ભારત પરિષદ અધિનિયમ 1892
 (C) ભારત પરિષદ અધિનિયમ 1909 (D) ભારત શાસન અધિનિયમ 1919
063. 'સંસદીય લોકશાહી' એ તરીકેની કલ્પના અભિપ્રેત છે.
 (A) લોકોનું પ્રતિનિધિત્વ (B) જવાબદાર સરકાર
 (C) ધારાસભા પ્રત્યે જવાબદારી (D) ન્યાયતંત્રથી કારોબારીને સ્વતંત્ર રાખવું
064. ભારતના બંધારણની ઉત્કૃષ્ટ લક્ષણ (વિશેષતા) તરીકે નીચેના પૈકી કયું વર્ણવી શકાય ?
 (A) એકલ ન્યાયતંત્ર અને એકલ ન્યાય /(Polity) (B) એકલ ન્યાય (Polity)
 (C) એકલ નાગરિકતા અને એકલ ન્યાયતંત્ર (D) ઉપરના તમામ
065. નીચેના સહયોગી રાજ્યો પૈકી કયુ રાજ્ય શરૂઆતમાં સહયોગી રાજ્ય હતું અને ત્યાર પછી પૂર્ણ રાજ્ય બન્યું ?
 (A) સિક્કિમ (B) પુડુચેરી
 (C) ઉત્તરાખંડ (D) તેલંગણા
066. ભારતીય સંસદીય પ્રણાલી લક્ષણ ધરાવે છે કે જે સામાન્ય સંસદીય રાજનીતિમાં અસામાન્ય છે. નીચેના પૈકી તે કયું છે ?
 (A) મંત્રી ધારાસભાની સાથે જોડાયેલ હોય છે. (B) રાષ્ટ્રપતિ સંસદના એક ભાગ છે.
 (C) મંત્રીઓ વડાપ્રધાનના નેતૃત્વ હેઠળ કામ કરે છે. (D) લોકસભા પ્રત્યે મંત્રીઓની સામૂહિક જવાબદારી
067. સંસદના દરેક ગૃહની સાદી બહુમતિ થી નીચેના પૈકી કયો સુધારો થઈ શકે છે ?
 (A) રાજ્યોની કાઉન્સિલમાં રાજ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ (B) સાતમી અનુસૂચિમાં સમાવેશ કરાયેલ યાદીઓ
 (C) બંધારણના અનુચ્છેદ - 368 (D) નાગરિકતા સંબંધિત અનુચ્છેદ - II
068. કેશવાનંદ ભારતીના કેસમાં ભારતના બંધારણના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોનો વિચાર રજૂ કરવામાં આવ્યો જેને ફરીથી વિસ્તૃત અને મજબૂત ના કેસમાં કરવામાં આવ્યો.
 (A) ઈન્દિરા નહેરૂ ગાંધી વિરુદ્ધ રાજનારાયણ કેસ (B) મિનરવા મિલ્સ કેસ
 (C) A અને B બંને (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિં
069. નીચેના કટોકટીના પ્રકારો પૈકી કયા પ્રકારની કટોકટીમાં યુનિયન કેબીનેટ ની લેખિત ભલાણમ હોવી જોઈએ ?
 (A) રાજ્યમાં બંધારણીય તંત્રની નિષ્ફળતા (B) નાણાંકીય કટોકટી
 (C) આંતરિક અવ્યવસ્થા (D) બાહ્ય આક્રમણ
070. સંયુક્ત જાહેર સેવા આયોગના ચેરમેન અને સભ્યોની નિમણુંક દ્વારા થાય છે.
 (A) રાજ્યપાલ (B) સંસદ
 (C) રાષ્ટ્રપતિ (D) વડાપ્રધાન
071. બંધારણની અનુસૂચિ-6 (ઇ) આદિજાતિ વિસ્તારોના વહીવટ સંદર્ભે નીચેના પૈકી કયું વિધાન ખોટું છે ?
 (A) આદિજાતિ વિસ્તારોની ગ્રામ સભા વધુ સત્તા ધરાવતી નથી.
 (B) તેમાં રીત રિવાજોની દબલગીરી ન હતી.
 (C) શાસન સત્તા જનજાતિય જાતિઓને માન્ય કરે છે.
 (D) ઉપર પૈકી કોઈ નહિં

072. પંચાયતની મુદત ની તારીખથી પાંચ વર્ષ માટે રહેશે.
 (A) પંચાયતની ચૂંટણી કરવા માટે જાહેરનામુ પ્રસિદ્ધ થયાથી
 (B) ચૂંટણીના પરિણામોની જાહેરાત
 (C) તેની પ્રથમ બેઠક
 (D) ચૂંટાયેલ પ્રતિનિધિઓ દ્વારા હોદાના શપથ લેવા
073. જવાહરલાલ નહેરૂ વલ્લભભાઈ પટેલ અને પટ્ટભિ સિતારમૈયાનો સમાવેશ કરતી પ્રખ્યાત જે.વી.પી. સમિતિની ડીસેમ્બર 1948 માં માટે રચના કરવામાં આવેલ હતી.
 (A) ભાષા આધારિત રાજ્યોના પુર્નગઠનના પ્રશ્નોના પરીક્ષણ કરવા
 (B) દેશમાં બિન સાંપ્રદાયિક ન્યાયની સ્થાપનાના કેસોની તપાસ કરવા.
 (C) બંને A અને B
 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિં
074. મોટાભાગની માછલીઓ પાણીમાં ની હાજરીને કારણે ડૂબી જતી નથી.
 (A) એર સાયનસીસ
 (B) બુયન્ટ સ્કેલ્સ ઓન ધી બોડી (Buoyant scales on the body)
 (C) મૂત્રાશય તરવું (Swim bladder)
 (D) સ્વિમરેટ્સ (Swimmerets)
075. ટિકાનો રોગ નીચેના પૈકી કયા એક પાકને લાગુ પડે છે ?
 (A) કપાસ
 (B) ડાંગર
 (C) મગફળી
 (D) ઘઉં
076. એક કાર્બન કેડીટ ની બરાબર સ્વીકારમાં આવે છે.
 (A) 100 kg કાર્બન
 (B) 100 kg કાર્બન ડાયોક્સાઈડ
 (C) 1000 kg કાર્બન
 (D) 1000 kg કાર્બન ડાયોક્સાઈડ
077. HABITAT - III (રહેઠાણ - III) શું છે ?
 (A) નવો શહેરી એજન્ડા
 (B) જળચર પ્રજાતિઓનું સંરક્ષણ
 (C) જોખમમા મુકાયેલ પ્રજાતિઓનું સંરક્ષણ
 (D) જંગલોનું સંરક્ષણ
078. નીચેના પૈકી કયા છોડ હોર્મોન્સ ફળના પાકને (Ripening) નિયંત્રિત કરે છે ?
 (A) ઓક્સિન (Auxin)
 (B) ઈથિલિન (Ethylene)
 (C) ગિબ્બરેલીન (Gibberellin)
 (D) ઝિટેન (Zeatin)
079. કયા તાપમાને (ઉષ્ણતામાન) સેલ્સિયસ અને ફેરનહીટનું વાંચન એકસરખું બનાવે છે ?
 (A) - 40
 (B) - 100
 (C) - 140
 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિં
080. સામાન્ય મીઠું માંથી બનાવાય છે.
 (A) નબળા એસિડ અને મજબૂત આધાર (Weak acid and strong base)
 (B) સ્ટ્રોંગ એસિડ અને સ્ટ્રોંગ બેઝ
 (C) વીક એસિડ અને વીક બેઝ
 (D) ઉપરના પૈકી એક પણ નહિં

081. નીચેના પૈકી કયા લોન્ચિંગ વ્હીલનો ચંદ્રયાન અને મંગળ ઓર્બીટર મિશન (MOM) માં ઉપયોગ થયો હતો ?
 (A) PSLV - G (B) PSLV - CA
 (C) PSLV - XL (D) GSLV - MK II
082. વન ઈકોલોજી સિસ્ટમએ પ્રચંડ વસ આવાસોનો વિનાશ સહન કર્યો છે, જેમાં નો સમાવેશ થાય છે.
 (A) ઉષ્ણ કટિબંધીય પાનખર જંગલો (B) સમશિતોષ્ણ વન/જંગલો
 (C) ઉષ્ણ કટિબંધીય વરસાદી જંગલો (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહિં
083. કયા પ્રકારનો મિરર (અરિસો) પદાર્થની વાસ્તવિક છબી મેળવવા ઉપયોગ કરી શકાય ?
 (A) પ્લેન મિરર (Plane mirror) (B) અંતર્ગત અરીસા (Concave mirror)
 (C) કોન્વેક્સ મીરર (Convex mirror) (D) કોઈ પણ અરીસો વાસ્તવિક છબી નહિં બતાવી શકશે.
084. દૂરવર્તી નિયંત્રણ (રીમોટ કંટ્રોલ) ઉપકરણમાં (T. V. વિ. માટે) હોય છે.
 (A) નાનું વીજચુંબક જે વિદ્યુત ચુંબકીય તરંગોનું ઉત્સર્જન કરે છે.
 (B) નાનું ઓસ્સીલેટર (લોલક) જે વિદ્યુત પલ્સનું ઉત્સર્જન કરે છે.
 (C) નાનું ટ્રાન્સમીટર (પ્રેષક) જે પાર રક્ત તરંગોનું ઉત્સર્જન કરે છે.
 (D) આમાંથી એક પણ નહિં
085. હાઈડ્રોજન બોમ્બ ના સિદ્ધાંત પર આધારિત છે.
 (A) નિયંત્રિત વિસ્ફોટન (વિભજન) પ્રક્રિયા (B) અનિયંત્રિત વિસ્ફોટન (વિભજન) પ્રક્રિયા
 (C) નિયંત્રિત સંલયન પ્રક્રિયા (D) અનિયંત્રિત સંલયન પ્રક્રિયા (તાપ ન્યુક્લિયર સંલયન)
086. 95 કિમી/કલાકની ઝડપે જતી એક ટ્રેનને સામેથી 4 કિમી/કલાકની ઝડપે ચાલતા આવતા માણસને પસાર કરતા કેટલો સમય લાગશે. (ટ્રેનની લંબાઈ 165 મીટર છે) ?
 (A) 4 સેકન્ડ (B) 6 સેકન્ડ
 (C) 8 સેકન્ડ (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહીં
087. નીચે પૈકી કઈ સંખ્યા પૂર્ણવર્ગ નથી?
 (A) 289 (B) 1369
 (C) 2807 (D) 4489
088. એક ઘડિયાળ 10% ખોટ ખાઈને વેચવામાં આવે છે, જો તેને રૂ. 140 વધારે લઈ વેચવામાં આવ્યું હોત તો 4% નફો થાત. તો તે ઘડિયાળની મૂળ કિંમત કેટલી હશે?
 (A) રૂ. 640 (B) રૂ. 1000
 (C) રૂ. 1200 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહીં
089. નીચેની શ્રેણીમાં આગામી પદ કયું આવશે?
 3D7, 5F11, 7H15, ...?
 (A) 9J19 (B) 9K19
 (C) 9J21 (D) 9K21
090. એક સિક્કો પાંચ વખત ઉછાળવામાં આવે તો ઓછામાં ઓછી એક છાપ (Heads) આવે તેની સંભાવના કેટલી?
 (A) 1/5 (B) 15/16
 (C) 31/32 (D) 4/5

091. એક સાંકેતિક ભાષામાં 'PAINT' નો સંકેત '74128' અને 'EXCEL' નો સંકેત '93596' હોય તો 'ACCEPT' નો સંકેત કયો થશે ?
 (A) 455978 (B) 455798
 (C) 544798 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
092. જીજ્ઞેશ 80% કામ 20 દિવસમાં પૂરું કરે છે. ત્યારબાદ તે જતીનની મદદથી બાકીનું કામ 3 દિવસમાં પૂરું કરે છે. તો જતીનને એકલાને તે કામ કરતા કેટલો સમય લાગે ?
 (A) 23 દિવસ (B) 33 દિવસ
 (C) 37.5 દિવસ (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
093. એક શાળામાં એક વર્ગમાં ગણિત વિષયમાં વિદ્યાર્થીઓની સરેરાશ 45.4 ગુણ છે. જો તે વર્ગના વિદ્યાર્થીઓએ ગણિતમાં મેળવેલ કુલ ગુણ 1816 હોય તો તે વર્ગમાં કેટલા વિદ્યાર્થીઓ હશે?
 (A) 38 (B) 40
 (C) 45 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
094. ત્રણ મિત્રો X, Y અને Zની આવક અનુક્રમે 5 : 7 : 8 ના ગુણોત્તરમાં છે. જો Zની આવક X ની આવક કરતા રૂ. 1200 જેટલી વધારે હોય તો Y ની આવક કેટલી હશે?
 (A) રૂ. 2200 (B) રૂ. 2400
 (C) રૂ. 2600 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
095. $(8)^{1/4} \times (16)^{0.125} \times \sqrt[4]{2} \times \sqrt{2}$ ની કિંમત કેટલી થશે?
 (A) 4 (B) $\sqrt{8}$
 (C) 8 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
096. એક કાટકોણ ત્રિકોણના બે ખૂણા સરખા છે. જો તેના કર્ણનું માપ 8 સેમી હોય તો તેનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થશે?
 (A) 8 ચો. સેમી (B) 12 ચો.સેમી
 (C) 16 ચો.સેમી (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
097. સમીકરણ : $3x + 4y = 0$ નો આલેખ બિંદુમાંથી પસાર થાય છે.
 (A) (0, 0) (B) (-4, 3)
 (C) (-3, 4) (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
098. એક વેપારી પાસે ત્રણ અલગ અલગ પ્રકારના પ્રવાહી રસાયણો 435 લિટર, 493 લિટર અને 551 લિટરના જથ્થામાં છે. તો ત્રણેય રસાયણોને ભેગા કર્યા વગર ભરવા માટે એકસરખા કદના કેટલા પીપ જોઈશે?
 (A) 45 (B) 47
 (C) 51 (D) 61
099. રૂ. 15000 નું 14% ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજના દરે 2 વર્ષનું ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ કેટલું થશે?
 (A) રૂ. 5434 (B) રૂ. 4994
 (C) રૂ. 4494 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહી
100. $6363.63 + 636.36 + 63.6 + 6.36 = \dots?$
 (A) 7069.95 (B) 7096.95
 (C) 6979.95 (D) 6968.95

101. અસંમતિ કે સંઘર્ષનું અસ્તિત્વ અને સરકારી સત્તા દ્વારા તે સંઘર્ષના ઉકેલ માટેના પ્રયાસોને શું ગણી શકાય ?
 (A) રાજકીય સામાજીકરણ (Political Socialization)
 (B) રાજકીય વિકાસ (Political development)
 (C) રાજકીય પ્રક્રિયા (Political process)
 (D) રાજકીય નિદર્શન (Political manifestation)
102. રાજ્ય કે જે તેના નાગરિકોના જીવનના તમામ મુદ્દાઓને નિયમન અને નિયંત્રણ કરવા માંગે છે તે કયું રાજ્ય કહેવાય ?
 (A) કલ્યાણ રાજ્ય (B) ઉદાર રાજ્ય
 (C) સર્વાધિકારી રાજ્ય (D) નવ્ય ઉદાર રાજ્ય
103. નીચેના પૈકી કોણ એ 'વિચારધારાનો અંત' એ વિશેની ચર્ચામાં સંકળાયેલ ન હતા ?
 (A) Ralph Dahrenderf (B) Daniel Bell
 (C) C. Wright Mills (D) W. W. Rostow
104. નીચેના પૈકી કઈ સત્તાએ લોકોના વિચારો અને લાગણીઓ ઉપર પ્રભાવિત વર્ગની ચાલાકી કરવાની તાકાત દર્શાવે છે ?
 (A) આર્થિક સત્તા (B) વિચારધારાકીય સત્તા
 (C) રાજકીય સત્તા (D) ન્યાયિક સત્તા
105. નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. એરીસ્ટોટલ રાજ્યને એક જીવંત ગણતા હતા.
 2. એરીસ્ટોટલના મતે રાજ્ય એ એક પ્રાકૃતિક અને જરૂરી સંસ્થા છે.
 3. એરીસ્ટોટલ રાજ્યને પૃથ્વી પર ભગવાનની કૃપા ગણતા હતા.
 4. એરીસ્ટોટલનો રાજ્ય વિશેનો ખ્યાલ એ બાબતની પુષ્ટિ કરે છે કે રાજ્ય એ એક દુષ્ટ સંસ્થા છે.
 નીચેના પૈકી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 3 અને 4
 (C) માત્ર 1, 3 અને 4 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
106. "પૃથ્વી પર દરેક વ્યક્તિની જરૂરીયાતને સંતોષી શકાય તેટલા સ્ત્રોત છે. પરંતુ લોકોના લોભને સંતોષી શકાય તેટલા સ્ત્રોત નથી". – આ વિધાન કોણે કહ્યું ?
 (A) વી. ડી. સાવરકર (B) એરીસ્ટોટલ
 (C) બેન્થમ (Bentham) (D) ગાંધી
107. પ્લેટોના શિક્ષણ વિશેના ખ્યાલમાં નીચેની બાબત સેન્સર (Censored) કરેલ છે.
 (A) ગણિતશાસ્ત્ર (B) ભૂમિતિ
 (C) કવિતા (D) વ્યાયામ શાસ્ત્ર
108. સમાનતા એ સમાજમાં અન્યાયિક વિષમતાઓ સુધારવાનો સિદ્ધાંત છે. – એ નીચેના પૈકી કોનો ખ્યાલ છે ?
 (A) એરીસ્ટોટલનું તત્વજ્ઞાન (B) મનુનું તત્વજ્ઞાન
 (C) મધ્યકાલીન સામંતી તત્વજ્ઞાન (D) આધુનિક લોકશાહી તત્વજ્ઞાન
109. નીચેના પૈકી કોણે સૌપ્રથમ વાર 'લોકશાહી' શબ્દનો 'લોકો દ્વારા શાસન'ના અર્થમાં ઉપયોગ કર્યો ?
 (A) Aristotle (B) Herodotus
 (C) Thucydides (D) Aquinas

101. The existence of a disagreement or conflict, and efforts for the resolution of that conflict through the authority of government is considered as:
- (A) Political socialization
 (B) Political development
 (C) Political process
 (D) Political manifestation
102. The state that seeks to regulate and control all aspects of life of its citizens is called:
- (A) Welfare state (B) Liberal state
 (C) Totalitarian state (D) Neo liberal state
103. One of the following is NOT associated with the 'end of ideology' debate:
- (A) Ralph Dahrendorf (B) Daniel Bell
 (C) C. Wright Mills (D) W.W. Rostow
104. Which of the following represents the manipulative power of the dominant classes over the thinking and emotions of the people?
- (A) Economic power (B) Ideological power
 (C) Political power (D) Judicial power
105. Consider the following:
1. Aristotle regarded the state as an organism.
 2. According Aristotle state is a natural and necessary institution.
 3. Aristotle considered state as a march of God on Earth.
 4. Aristotle's perception of the state confirms state as an evil institution.
- Select the right answer:
- (A) 1 & 2 only (B) 3 & 4 only
 (C) 1, 3 & 4 only (D) 2, 3 & 4 only
106. Who said, "*earth has enough resources to satisfy everybody's needs but not their greed*"?
- (A) V.D. Savarkar (B) Aristotle
 (C) Bentham (D) Gandhi
107. The following is censored in the Plato's concept of education:
- (A) Mathematics (B) Geometry
 (C) Poetry (D) Athletics
108. Equality as a principle of correcting the unjust inequalities in society is a typical idea of:
- (A) Aristotelian philosophy (B) Manu's philosophy
 (C) Medieval feudal philosophy (D) Modern democratic philosophy
109. Who among the following used the term 'democracy' in the sense of 'rule by the people' for the first time?
- (A) Aristotle (B) Herodotus
 (C) Thucydides (D) Aquinas

110. 'ન્યાય'નો ખ્યાલ વિકસિત થવાની બાબતમાં નીચેના વિધાનો ચકાસો.
1. ન્યાયનો પરંપરાગત દૃષ્ટિકોણએ મૂર્ત સ્વરૂપ પ્રગતિશીલ વિચાર છે.
 2. નાયાના પરંપરાગત દૃષ્ટિકોણ માટે વ્યક્તિને હાલની સામાજિક વ્યવસ્થાની પુષ્ટિ કરવી જરૂરી છે.
 3. ન્યાયનો આધુનિક દૃષ્ટિકોણ એ સમાજમાં પરિવર્તન માંગે છે.
 4. ન્યાયના આધુનિક ખ્યાલ એ "સામાજિક ન્યાય"ના ખ્યાલને માર્ગ આપેલ છે.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 1 અને 3
(C) માત્ર 1, 2 અને 3 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
111. નીચેના પૈકી કયો સિદ્ધાંત એ ઉદાર લોકશાહીનો સિદ્ધાંત નથી ?
- (A) સમંતિ દ્વારા સરકાર (B) જાહેર જવાબદારી
(C) બંધારણીય સરકાર (D) વંશ પરંપરાગત ઉત્તરાધિકાર દ્વારા સરકાર
112. Machiavelli ના મતે રાજ્યનીતીશાસ્ત્રના અભ્યાસની સાચી પદ્ધતિ કઈ છે ?
- (A) ધર્મશાસ્ત્ર (B) ઐતિહાસિક
(C) પ્રયોગમૂલક (D) વર્તણૂંકીય
113. નીચેના પૈકી કયું લક્ષણ એ સંસદીય પ્રકારની લોકશાહીનું લક્ષણ નથી ?
- (A) ધારાસભાના સભ્યોમાંથી રાજકીય કારોબારી રચાય છે.
(B) રાજકીય કારોબારી એ ધારાસભાને જવાબદાર છે.
(C) રાજ્યના વડાએ હકીકતમાં સરકારના કારોબારી સત્તાધિકારી છે.
(D) સંસદના નીચલા ગૃહમાં બહુમત ધરાવતા પક્ષ દ્વારા રાજકીય કારોબારી રચાય છે.
114. નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિમાં પ્રમુખ એ રાજ્યના વડા તેમજ સરકારના બંનેના વડા હોય છે ?
- (A) એકતંત્રાત્મક (Unitary) પદ્ધતિ (B) પ્રમુખશાહી પદ્ધતિ
(C) વેસ્ટમીન્સ્ટર મોડેલ (D) સમવાયી પદ્ધતિ
115. વિચારધારા એ
1. કાર્યલક્ષી હોય છે.
 2. તેના અનુયાયીઓ સમક્ષ ઉદ્દેશ રજૂ કરે છે.
 3. તેના અનુયાયીઓને તેની અનુભૂતિ માટે બલિદાન આપવાની માંગણી કરે છે.
 4. તેના અનુયાયીઓને ઉદ્દેશ માટે લડાઈ ન કરવા પ્રેરિત કરે છે.
- નીચેના પૈકી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 1 અને 2
(C) માત્ર 4 (D) માત્ર 1, 2 અને 3
116. ધર્મની એવી માન્યતા કે જે શાસ્ત્રોની વિગતોને વાસ્તવિક રીતે સાચી ગણે છે અને કોઈ પણ પ્રકારના વૈજ્ઞાનિક જ્ઞાન કે જે શાસ્ત્રો સાથે વિરોધાભાસ કરે છે તેને માન્ય રાખતા નથી તે તરીકે ઓળખાય છે.
- (A) કટ્ટર વાદ (Fundamentalism) (B) Jingoism
(C) રાષ્ટ્રવાદ (Nationalism) (D) આતંકવાદ (Terrorism)

110. Consider the following in relation to evolution of the concept of “justice”:
1. The traditional view of justice embodies a progressive idea.
 2. The traditional view of justice required the individual to confirm to the existing social order.
 3. The modern view of justice seeks to transformation of society.
 4. The modern view of justice has given way to the idea of “social justice”.
- Select the right answer:
- (A) 1 & 2 only
(B) 1 & 3 only
(C) 1, 2 & 3 only
(D) 2, 3 & 4 only
111. The following is NOT a principle of liberal democracy:
- (A) Government by consent
(B) Public accountability
(C) Constitutional Government
(D) Government by hereditary succession
112. According to Machiavelli what is the true method to study politics?
- (A) Theological
(B) Historical
(C) Empirical
(D) Behavioural
113. The following is NOT a characteristic feature of parliamentary form of government:
- (A) The political executive is formed out of the members of the legislature
(B) The political executive is responsible to the legislature
(C) Head of the state is the *de facto* executive authority of the government
(D) The political executive is formed by the majority party in the lower house of the Parliament.
114. President is both the head of the state and head of the government in the following:
- (A) Unitary system
(B) Presidential system
(C) Westminster model
(D) Federal system
115. An ideology is:
1. Action oriented
 2. Presents a cause before its adherents
 3. Calls its adherents to make sacrifices for its realization
 4. Induces its adherents not to fight for the cause
- Select the right answer:
- (A) 1 only
(B) 1 & 2 only
(C) 4 only
(D) 1, 2 & 3 only
116. A view of religion which regards the contents of its scripture to be literally true and does not recognize any scientific knowledge that contradicts the contents of the scripture is considered as:
- (A) Fundamentalism
(B) Jingoism
(C) Nationalism
(D) Terrorism

117. નીચેના પૈકી કયું એ વ્યક્તિઓ દ્વારા સંપત્તિ એકઠા કરવાની સૌથી મોટી સંભાવનાને મંજૂરી આપે છે ?
 (A) ઉગ્ર માનવતા વાદ (Radical Humanism) (B) ઉદારવાદ (Liberalism)
 (C) મજૂર સંઘવાદ (Syndicalism) (D) ફેબીનીઝમ (Fabianism)
118. 'નવ્ય ઉદારવાદ' સાથે નીચેના પૈકી કઈ નીતિ જોડાયેલ નથી ?
 (A) નિયમન (Deregulation) (B) ખાનગી કરણ (Privatisation)
 (C) ઉગ્ર કરકપાત (Radical tax cuts) (D) સંપૂર્ણ રોજગાર (Full employment)
119. નીચેના પૈકી કયું એ સંક્રુચિત જૂથની મહત્વાકાંક્ષાઓની પૂર્તિ માટે નબળી માનસિક વર્તણૂક ધરાવે છે કે જે તર્ક અને સારા નૈતિક તેમજ સામાજિક સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં લેતું નથી ?
 (A) માઓવાદ (Maoism) (B) ફાસીવાદ (Fascism)
 (C) સંઘ સમાજવાદ (Guild socialism) (D) સ્વાતંત્ર્યવાદ (Libertarianism)
120. માર્ક્સવાદના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. વિવાદીય ભૌતિકવાદ એ દાર્શનિક આધાર રજૂ કરે છે.
 2. ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદ એ વૈજ્ઞાનિક આધાર રજૂ કરે છે.
 3. દ્રવ્યએ બ્રહ્માંડનું મૂળ તત્ત્વ છે.
 4. વર્ગનું માળખું એ સામંતી સમાજમાં સ્વાભાવિક છે.
 નીચેના પૈકી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1 અને 4 (B) માત્ર 2 અને 4
 (C) માત્ર 1, 2 અને 3 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
121. કોણે પ્રકૃતિની અવસ્થાને (State of nature) “એક યુદ્ધ કે જેમાં પ્રત્યેક વ્યક્તિ એ તેના સાથી માટે બદલો લેનાર જાનવર હતું” તરીકે વર્ણવ્યું છે ?
 (A) Aristotle (B) John Locks
 (C) Hugo Grotius (D) Thomas Hobbes
122. નીચેના પૈકી કોણે માનવ પ્રકૃતિને માત્ર તર્કસંગત (નહિં પરંતુ) કમબદ્ધ, શિષ્ટ, સામાજિક અને અનિવાર્યપણે ઉપયોગિતાવાદી પણ ગણાવી ?
 (A) Bentham (B) Locke
 (C) J. S. Mill (D) Bertrand Russell
123. નીચેના પૈકી કોણે સરકારની પદ્ધતિને અનિયંત્રીત લોકપ્રિય સાર્વભોમત્વ તરીકે ગણાવી ?
 (A) કાર્લ માર્ક્સ (Karl Marx) (B) Thomas Paine
 (C) Jean Jacques Rausseau (D) Benito Mussolini
124. ગાંધીનો નીચેના પૈકીનો કયો સિદ્ધાંત એ સમાજના મૂડીવાદી કમને સમાજવાદી કમમાં પરિવર્તિત કરવાનું ધ્યેય ધરાવતો હતો ?
 (A) સત્યાગ્રહ (B) ટ્રસ્ટીપણું
 (C) સવિનય કાનૂનભંગ (D) સ્વરાજ

117. Which of the following allows for the greatest possibility of accumulating property by individuals?
(A) Radical Humanism (B) Liberalism
(C) Syndicalism (D) Fabainism
118. One of the following policy is NOT associated with ‘neoliberalism’:
(A) Deregulation (B) Privatization
(C) Radical tax cuts (D) Full employment
119. The following is identified with sick mental attitude which sets aside reason as well as sound moral and social principles for the fulfillment of ambitions of narrow groups:
(A) Maoism (B) Fascism
(C) Guild Socialism (D) Libertarianism
120. Consider the following statements in relation to Marxism:
1. Dialectical materialism represents the philosophical basis.
2. Historical materialism represents scientific basis.
3. Matter is the essence of the universe.
4. Class structure is inherent to feudal society
Select the right answer:
(A) 1 & 4 only (B) 2 & 4 only
(C) 1, 2 & 3 only (D) 2, 3 & 4 only
121. Who described the state of nature as “*a war in which each was a revenging beast to his fellows*”?
(A) Aristotle (B) John Locke
(C) Hugo Grotius (D) Thomas Hobbes
122. Who considered human nature as not only rational, orderly, decent, social, and essentially utilitarian?
(A) Bentham (B) Locke
(C) J.S. Mill (D) Bertrand Russell
123. The following viewed the system of government as an unmitigated popular sovereignty:
(A) Karl Marx (B) Thomas Paine
(C) Jean Jacques Rousseau (D) Benito Mussolini
124. The following doctrine of Gandhi aimed at transforming capitalist order of society into an egalitarian one:
(A) Satyagraha (B) Trusteeship
(C) Civil disobedience (D) Swaraj

125. નીચે આપેલા પુસ્તકો અને તેમના લેખકોની જોડી ધ્યાનમાં લો.
1. Essay concerning human understanding : John Locke
 2. Two treatises on civil Government : Jean Jacaues Rousseau
 3. The Leviathan : Thomas Hobbes
 4. An Enquiry into morals : Niccolo Machiavelli
- નીચેનામાંથી સાચી જોડીઓ ધરાવતો જવાબ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3 સાચા (B) માત્ર 2 અને 4 સાચા
(C) માત્ર 1, 3 અને 4 સાચા (D) માત્ર 2, 3 અને 4 સાચા
126. નીચેના પૈકી કઈ બાબત એ ડૉ. બી. આર. આંબેડકરની હિમાયતના ભાગરૂપ ન હતું ?
- (A) સામાજિક અને આર્થિક હેતુઓ હાંસલ કરવા બંધારણીય પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ
(B) ભારે મશીનોનો ઉપયોગ નૈતિક વિકાસને અવરોધે છે અને વિશાળ બેકારીનું સર્જન કરે છે.
(C) મહાન માણસોના ચરણોમાં તમારી સ્વતંત્રતાને મૂકો નહિં
(D) રાજકીય લોકશાહીનું સામાજિક લોકશાહીમાં પરિવર્તન
127. સત્તાનો નીચેના પૈકી કયો અભિગમ એ એવું માને છે કે રાજકીય સત્તાનું મકાન એ આર્થિક સત્તાના પાયા ઉપર ઉભું થયેલ છે.
- (A) માર્કસવાદી (B) ઉદારવાદી
(C) નવ્ય ઉદારવાદી (D) ફાસીવાદી
128. કૌટિલ્યએ તેના અર્થશાસ્ત્રમાં 18 જાતના વિભાગીય વડાઓનું વર્ગીકરણ કર્યું કે જેઓ 'તિર્થ' તરીકે ઓળખાતા હતા. આ બાબતમાં નીચેના પૈકી કયું એ યોગ્ય રીતે જોડાયેલ નથી ?
- (A) દંડપાલ – સેના વિભાગનો અધિકારી
(B) દુર્ગપાલ – કિલ્લાનો પાલક
(C) અતિવાહિક – કલેક્ટર જનરલ
(D) કર્માન્ત – ખાણનો અધિકારક
129. નીચેના પૈકી કોણે 'રાજનીતિ' (સત્તાનું રાજકારણ)થી વિરુદ્ધ 'લોકનીતિ' (લોકોનું રાજકારણ)ની હિમાયત કરી ?
- (A) પંડીતા રમાબાઈ (B) જયપ્રકાશ નારાયણ
(C) વી. ડી. સાવરકર (D) જે. એલ. નેહરૂ
130. કૌટિલ્યના રાજમંડલના સિદ્ધાંત સંદર્ભે નીચે આપેલ શબ્દોને તેના અર્થ સાથે જોડો.
<u>શબ્દ</u>	<u>અર્થ</u>
1. ઉડાસીના (Udasina)	a. શત્રુ
2. અરિ (Ari)	b. મધ્ય રાજા
3. વીજ્ઞસૂ (Vijigsu)	c. તટસ્થ
4. મિત્ર	d. મૈત્રીપૂર્ણ રાજા
	e. વિજેતા
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1 - b, 2 - c, 3 - a, 4 - d (B) 1 - d, 2 - b, 3 - e, 4 - c
(C) 1 - c, 2 - a, 3 - e, 4 - d (D) 1 - e, 2 - b, 3 - a, 4 - c

125. Consider the following books and their authors:
1. Essay Concerning Human Understanding: John Locke
 2. Two Treatises on Civil Government: Jean Jacques Rousseau
 3. The Leviathan: Thomas Hobbes
 4. An Enquiry into morals: Niccolo Machiavelli
- Select the right answer:
- (A) 1 & 3 only (B) 2 & 4 only
 (C) 1, 3 & 4 only (D) 2, 3 & 4 only
126. Which one of the following is NOT a part of Dr. B.R. Ambedkar's advocacy?
- (A) Use constitutional methods to achieve social and economic objectives.
 (B) Use of heavy machines stunts moral growth and creates vast unemployment.
 (C) Do not lay your liberty at the feet of great men.
 (D) Conversion of political democracy into social democracy.
127. The following perspective of power considers that the edifice of political power is raised on the foundation of economic power:
- (A) Marxist (B) Liberal
 (C) Neoliberal (D) Facist
128. Kautily in his "Arthashastra" classified 18 departmental heads known as "tirthas". Which one of the following is NOT matched correctly?
- (A) Dandapala: Officer of the Army Department
 (B) Durgapal: Guardian of Forts
 (C) Ativahika: Collector General
 (D) Karmanta: Superintendent of Mines
129. Who among the following advocated "lok niti" (politics of people) over "raj niti" (politics of power)?
- (A) Pandita Ramabai (B) Jayaprakash Narayan
 (C) V.D. Savarkar (D) J.L. Nehru
130. Match the following terms and their meaning in relation to Kautilya's Rajamandala Theory:
<u>Term</u>	<u>Meaning</u>
1. Udasina	a. Enemy
2. Ari	b. Middle King
3. Vijigsu	c. Neutral
4. Mitra	d. Friendly King
	e. The Victor
- Select the right answer:
- (A) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - d (B) 1 - d; 2 - b; 3 - e; 4 - c
 (C) 1 - c; 2 - a; 3 - e; 4 - d (D) 1 - e; 2 - b; 3 - a; 4 - c

131. ગાંધીનો નીચેના પૈકી કયો સિદ્ધાંત એ ‘સર્વેનું ઉત્થાન’, ‘સર્વનો ઉદય’ અથવા ‘સર્વેની જાગૃતિ’ રજૂ કરે છે ?
 (A) ટ્રસ્ટી પણું (B) સર્વોદય
 (C) અપરિગ્રહ (D) સ્વરાજ
132. બ્રિટીશ સામ્રાજ્યવાદમાંથી ભારત દેશને મુક્ત કરાવવા માટે ‘નિષ્ક્રિય પ્રતિકાર’ની હિમાયત નીચેના પૈકી કોણે કરી ?
 (A) બાલ ગંગાધર તિલક (B) ગાંધી
 (C) અરવિંદો (D) લાલા લજપતરાય
133. નીચે આપેલા ખ્યાલો પૈકી કયો ખ્યાલ એ લોકશાહી સ્વતંત્રતા અને આર્થિક સ્વતંત્રતાના આદર્શોની કલ્પના કરે છે ?
 (A) Bentham નો ઉપયોગિતાવાદ (B) નહેરૂની સામાજિક લોકશાહી
 (C) લોહીયાની લોકનીતિ (D) M. N. Royની ઉગ્ર માનવતાવાદ
134. નીચેના પૈકી કોણે ‘હિન્દુ’ શબ્દને કોઈ વિશિષ્ટ ધર્મ તરીકે નહિ પરંતુ એક જાતિ અને રાષ્ટ્રીયતા તરીકે ગણ્યો હતો ?
 (A) વી. ડી. સાવરકર (B) હેગડેવાર
 (C) ગાંધી (D) અરવિંદો
135. ઉદારવાદી લોકશાહીના માર્કસવાદી વિવેચનના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. ઉત્પાદન એ સમાજના મધ્યમ વર્ગ (Bourgeoisie) ના હિત માટે રચાયેલ છે.
 2. લોકોની સેવા કરવા માટે રાજકીય સુપર સ્ટ્રક્ચર (અધિસંરચના)ની રચના શક્ય નથી.
 3. સમાજ એ ‘પ્રભાવશાળી’ અને ‘આશ્રિત’ વર્ગોમાં વિભાજિત થઈ ગયો છે.
 4. આર્થિક સત્તાએ રાજકીય સત્તાની માત્ર દાસી છે.
 નીચેના પૈકી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 2 અને 3
 (C) માત્ર 1, 2 અને 3 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
136. નીચેના પૈકી કયું એ જયપ્રકાશ નારાયણના સમાજવાદના આદર્શોના ભાગ રૂપ ન હતું ?
 (A) સહકારી ખેતરો ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ચલાવવામાં આવે.
 (B) વિશાળ કદના ઉદ્યોગોની માલિકી અને વ્યવસ્થાપન સમુદાય દ્વારા થતું હોય.
 (C) ઉત્પાદકોની સહકારીઓ હેઠળ નાના કદના ઉદ્યોગો સંયોજિત કરવામાં આવે.
 (D) દરેક મહત્વની પ્રવૃત્તિમાં રાજ્યની ભૂમિકા તમામ રીતે સમાવિષ્ટ હોય.
137. આધુનિક ઉદારવાદીઓ દ્વારા ‘વેલફેરીટમ’ (સ્વાભાવિકતા)ના બચાવ માટે નીચેના પૈકી કઈ બાબત પાયારૂપ છે ?
 (A) કાયદાના નિયમો (B) નાગરિકત્વ
 (C) હકોની સમાનતા (D) તકોની સમાનતા
138. નીચેના પૈકી કોણે ‘હકીકત’ એટલે “સૈદ્ધાંતિક હિતોની દૃષ્ટિએ વાસ્તવિકતાનો ચોક્કસ ક્રમ” તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરી ?
 (A) David Easton (B) Almond and Powell
 (C) Karl Marx (D) Morton Kaplan
139. જો સિદ્ધાંત એ સમજૂતીની પરિપૂર્ણતા (ઉપભોગ) હોય, તો એવું તારવી શકાય કે સિદ્ધાંત એ નીચેના પૈકી માં મદદરૂપ થતો હોવો જોઈએ ?
 (A) પૃથક્કરણ (Analysis) (B) સામાન્યીકરણ (Generalisation)
 (C) આગાહી (Prediction) (D) ટીકા (Critique)

131. Which of the following principles of Gandhi is rendered as ‘uplift of all’, ‘rise of all’ or ‘awakening of all’?
 (A) Trusteeship (B) Sarvodaya
 (C) Aparigraha (D) Swaraj
132. Who among the following advocated “Passive Resistance” for the emancipation of Indian nation from the British colonialism?
 (A) Bala Gangadhar Tilak (B) Gandhi
 (C) Aurobindo (D) Lala Lajpat Rai
133. Which of the following concepts envisages the ideals of democratic freedom and economic equality?
 (A) Utilitarianism of Bentham (B) Social Democracy of Nehru
 (C) Lokneeti of Lohia (D) Radical Humanism of MN Roy
134. Who among the following considered that the term ‘Hindu’ not as a particular religion but as a race and a nationality?
 (A) V.D. Savarkar (B) Hegdewar
 (C) Gandhi (D) Aurobindo
135. Consider the following statements in relation to Marxism:
 1. Dialectical materialism represents the philosophical basis.
 2. Historical materialism represents scientific basis.
 3. Matter is the essence of the universe.
 4. Class structure is inherent to feudal society
 Select the right answer:
 (A) 1 & 4 only (B) 2 & 4 only
 (C) 1, 2 & 3 only (D) 2, 3 & 4 only
136. The following is NOT a part of Jayapraksh Narayan’s ideals of socialism:
 (A) Cooperative farms run by village panchayats
 (B) Large-scale industries owned and managed by the community
 (C) Small-scale industries organized under producers’ cooperatives
 (D) An all encompassing role of the state in every spear activity
137. Which one of the following is the basis for the defense of “welfarism” by modern liberals?
 (A) Rule of Law (B) Citizenship
 (C) Equality of Rights (D) Equality of Opportunities
138. Who among the following defined a fact as “a particular ordering of reality in terms of theoretical interests”?
 (A) David Easton (B) Almond and Powell
 (C) Karl Marx (D) Morton Kaplan
139. If theory is the consummation of explanation, it follows that theory should be helpful in:
 (A) Analysis (B) Generalization
 (C) Prediction (D) Critique

140. નીચેના પૈકી કયું / કયા વિધાનો વી. ડી. સાવરકર સાથે સંકળાયેલા છે ?
1. પૂર્વ અને પશ્ચિમ વચ્ચેનો સંપૂર્ણ ભેદ એ છે કે તેઓ રાષ્ટ્ર છે અને આપણે સંસ્કૃતિ છીએ.
 2. જેમ હું માનું છું કે મારે હિંદુસ્તાન ઉપર વિદેશી શાસન સામે વિદ્રોહ કરવો જોઈએ, (તે રીતે) હું માનું છું કે મારે જ્ઞાતિ ભેદભાવ અને અસ્પૃશ્યતા સામે વિદ્રોહ કરવો જોઈએ.
 3. લોકોના સમુહને સંતની જેમ વર્તન કરવા કહેવું તે ઈચ્છનીય છે પરંતુ તે તર્કસંગત દરખાસ્ત નથી.
 4. મારા મૃત્યુ પછી મારી તીવ્ર ઈચ્છા છે કે મારો મૃતદેહ એ બ્રાહ્મણ અને વાણિયાઓ સાથે ઢેડ, ડોમ્સ લોકો દ્વારા ઉપાડાવવો જોઈએ અને તેઓ બધાએ મારા દેહને અગ્નિદાહ આપવો જોઈએ.
- નીચેના પૈકી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
(C) માત્ર 2 અને 4 (D) માત્ર 1
141. 'The Anatomy of Revolution' પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
- (A) R.R. Palmer (B) Lawrence Kaplan
(C) Georges Rude (D) Crane Brinton
142. નીચેના પૈકી કયું એ Hegel દ્વારા ચર્ચા કરવામાં આવેલ સ્વતંત્રતાના વિકાસના મુખ્ય ત્રણ તબક્કાનો ભાગ નથી ?
- (A) Italian-Christian (B) German-Christian
(C) The Oriental (D) The Greco-Roman
143. ઈરાદાપૂર્વકની (Deliberative) લોકશાહી એ નીચેના પૈકી શું છે ?
- (A) શોધખોળ સિદ્ધાંત (An exploratory theory) (B) આદર્શ સિદ્ધાંત (A normative theory)
(C) સ્પષ્ટીકરણ સિદ્ધાંત (An explanatory theory) (D) પ્રયોગમૂલક સિદ્ધાંત (An empirical theory)
144. Jurgen Habermas એ ને જરૂરી મહત્વ આપી લોકશાહીના સહભાગી લક્ષણ ઉપર ભાર મૂક્યો.
- (A) રાજ્યના ગઠન (B) નાગરિકો અને રાજનીતિ
(C) પ્રતિનિધિત્વ અને સ્વતંત્રતા (D) સંસ્થાઓ અને કાયદેસરતા
145. નીચે આપેલ વિધાનો પૈકા ખોટું વિધાન શોધી કાઢો.
- (A) એરીસ્ટોટલ એ પુરૂષો વચ્ચે કુદરતી અસમાનતાનો બચાવ કરે છે.
(B) Hobbes એ રાજ્યના સ્વરૂપ વિશે પ્રાકૃતિક સમાનતાનો બચાવ કરે છે.
(C) Rousseau એવી દલીલ કરતા હતા કે નૈતિક અસમાનતા હરીફાઈ તરીકે લડાવી ન જોઈએ.
(D) Tocqueville એ સમાનતાનો આધુનિક ઈતિહાસના વલણ તરીકે અભ્યાસ કર્યો.
146. 'વ્યક્તિવાદ'ના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. Mill એ વ્યક્તિના સ્વતંત્ર વર્તણૂકની હિમાયત કરી સાથો સાથ તેણે રાજ્યના નિયમનના વિનમ્ર સ્વરૂપને માન્યતા આપી.
 2. સ્પેન્સરનો વ્યક્તિવાદનો સિદ્ધાંત એ પ્રાકૃતિક વિજ્ઞાનના પરિણામો પર આધારિત છે.
 3. માર્ક્સ એ દલીલ કરી કે રાજ્યનું જરૂરી લઘુત્તમથી વધારે નિયંત્રણ એ વ્યક્તિ સ્વાતંત્ર્યને અસર કરશે.
 4. Hayek એ મુક્ત ઉદ્યોગ સાહસ માટે વ્યક્તિલક્ષી કિસ્સાની અને રાજકીય સત્તાધિકાર દ્વારા બિન-દબલગીરીની દલીલ કરી.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3 (B) માત્ર 1, 2 અને 4
(C) માત્ર 2, 3 અને 4 (D) માત્ર 2 અને 3

140. Which of the following statement/s are associated with V.D. Savarkar?
1. The whole difference between the West and the East is this, they are a nation and we are a civilization
 2. Just as I feel that I should rebel against foreign rule over Hindustan. I feel I should rebel against the caste discrimination and untouchability
 3. To ask masses of mankind to act as saint is desirable but not a tenable proposition
 4. It is my fervent desire that after I die, my dead body should be lifted by Dhends, Doms along with Brahmins and Banias and they should all cremate my body
- Select the right answer:
- (A) 1 & 3 only (B) 2, 3 & 4 only
 (C) 2 & 4 only (D) 1 only
141. Who is the author of the book, "The Anatomy of Revolution"?
- (A) R.R. Palmer (B) Lawrence Kaplan
 (C) Georges Rude (D) Crane Brinton
142. Which one of the following is NOT a part of three main stages in the development of freedom as discussed by Hegel?
- (A) Italian-Christian (B) German-Christian
 (C) The Oriental (D) The Greco-Roman
143. Deliberative Democracy is:
- (A) An exploratory theory (B) A normative theory
 (C) An explanatory theory (D) An empirical theory
144. Jurgen Habermas emphasizes on the participative characteristics of democracy with due emphasis on:
- (A) Constitution of State (B) Citizens and Politics
 (C) Representation and Freedom (D) Institutions and Legality
145. Identify the WRONG statement in the following:
- (A) Aristotle defends natural inequality among men
 (B) Hobbes defends natural equality in the state of nature
 (C) Rousseau argued that moral inequality must not be contested
 (D) Tocqueville studied equality as a tendency of modern history
146. Consider the following statements with respect to "individualism":
1. Mill advocated free conduct of individual at the same time he recognized modest form of State regulation
 2. Spencer's theory of individualism rests on the results of natural science
 3. Marx argued that the control of the State beyond necessary minimum will result in affecting individual freedom
 4. Hayek argued for individualist case for free enterprise and non-intervention by the political authority
- Select the right answer:
- (A) 1 & 3 only (B) 1, 2 & 4 only
 (C) 2, 3 & 4 only (D) 2 & 3 only

147. Rawls નો 'ન્યાય'નો સિદ્ધાંતએ ની જરૂરીયાત ઉપર આધારિત છે.
 (A) તર્ક સંગતતા (B) ન્યાયિકતા
 (C) સમાનતા (D) નૈતિકતા
148. 'સત્તાના અલગીકરણ'ના સિદ્ધાંતનો મુખ્ય હેતુ શું છે ?
 (A) સત્તાના દૂરઉપયોગને નિયંત્રિત કરવો
 (B) રાજકીય સ્વતંત્રતાને ટકાવી રાખવી
 (C) રાજકીય સ્વાયત્તતાને ટકાવી રાખવી
 (D) સર્વાધિકારી વલણને અટકાવવું
149. કૌટિલ્ય એ ભાર મૂક્યો કે રાજ્ય એ
 (A) એક એન્ટીટી છે. (B) એક સંસ્થા છે.
 (C) એક ક્ષેત્રાધિકાર છે. (D) એક અધિકારીતા છે.
150. નીચેના પૈકી કઈ બાબત એ શાંતિપર્વમાં રાજકારણની પદ્ધતિના મહત્વના ઘટક તરીકે સ્વીકારવામાં આવી છે ?
 (A) સંમતિ (Consent) (B) સત્તાધિકાર (Authority)
 (C) અનુપાલન (Compliance) (D) જબરદસ્ત (Coercian)
151. જે. એસ. મીલ વિશે નીચેના પૈકી બોટું વિધાન શોધી કાઢો.
 (A) તેમણે સંસદની વાર્ષિક ચૂંટણીની ભલામણ કરી હતી.
 (B) તેમણે વેપાર સંઘવાદને નામંજૂર કરી હતી.
 (C) શ્રેષ્ઠ સ્વરૂપની સરકાર એ છે કે જે સૌથી વધુ અસરકારક છે.
 (D) તેમણે માત્ર પ્રગતિ સાધેલ રાજ્યો માટે પ્રતિનિધિત્વ સરકારની તરફેણ કરી.
152. Mao Zedang ની વિચારસરણીના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. તેણે સિદ્ધાંત કરતાં પ્રાયોગિકતાને અગ્રીમતા આપેલ છે.
 2. તે માનતા હતા કે તમામ સિદ્ધાંતો એ તેની ઉપયોગિતા દ્વારા ચકાસાવવા જોઈએ.
 3. તેણે બોલીઓને 'law of contradiction' (વિરોધપણાનો કાયદો)ના આધારે ફરીથી અર્થઘટન કરવાની માંગ કરી.
 4. તે 'વિરોધના એકીકરણ'ના નિયમ તરીકે બોલ્શેવીક અભિપ્રાય સાથે સમંત થયો.
 નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
 (C) માત્ર 1, 2 અને 4 (D) 1, 2, 3 અને 4
153. John Locke દ્વારા નીચેના પૈકી કયા મુખ્ય બે સિદ્ધાંતોને મુક્ત લોકશાહી તરીકે ભાર મૂક્યો ?
 (A) Women suffrage and open ballot
 (B) પ્રાકૃતિક હકો અને જવાબદાર સરકાર
 (C) મિલકતનો હક અને સાર્વત્રિક પુખ્ત મતાધિકાર
 (D) પ્રચલિત સાર્વભૌમત્વ અને બંધારણી સરકાર
154. માણસના સામાજિક આર્થિક ઉત્કાંતિના સંદર્ભમાં અરવિંદોનો સમાજ અંગેના સિદ્ધાંત વિશે શું ખ્યાલ હતો ?
 (A) તર્ક (Reason) (B) આધ્યાત્મિકતા (Spiritualism)
 (C) રાષ્ટ્રીયતા (D) મેટાફીઝિક્સ

147. Rawls Theory of ‘justice’ is premised upon the need for:
 (A) Rationality (B) Legality
 (C) Equality (D) Morality
148. The main purpose of “theory of separation of powers” is:
 (A) To check the abuse of power
 (B) The preservation of political liberty
 (C) The preservation of political autonomy
 (D) To arrest the authoritarian tendencies
149. Kautily stressed that the State was:
 (A) An Entity (B) An Organism
 (C) A Territory (D) An Authority
150. Which one of the following was accepted in Shanti Parva as a vital element in the political system?
 (A) Consent (B) Authority
 (C) Compliance (D) Coercion
151. Identify the WRONG statement with regard to J.S. Mill:
 (A) He favoured annual elections to the parliament
 (B) He disapproved of trade unionism
 (C) The best form of government is one which is most efficient
 (D) He favoured representative governments only for advanced nations
152. Consider the following in relations to Mao Zedong’s thinking:
 1. He had accorded priority to practice over theory
 2. He had considered that all theory should be tested through its application
 3. He had sought to reinterpret dialectics as the ‘law of contradiction’
 4. He had agreed with the Bolshevik view of ‘unity of opposites’ as the rule
 Select the right answer:
 (A) 1, 2 & 3 only (B) 2, 3 & 4 only
 (C) 1, 2 & 4 only (D) 1, 2, 3 & 4
153. Which of the following two basic principles of liberal democracy were emphasized by John Locke?
 (A) Women Suffrage and Open Ballot
 (B) Natural Rights and Representative Government
 (C) Right to Property and Universal Adult Suffrage
 (D) Popular Sovereignty and Constitutional Government
154. What is Aurobindo’s conception of theory of State in the socio-political evolution of man?
 (A) Reason (B) Spiritualism
 (C) Nationalism (D) Metaphysics

155. નીચેના પૈકી કોણે કહ્યું કે 'સમાનતાનું બીજું નામ લોકશાહી છે' ?
 (A) જવાહરલાલ નહેરૂ (B) બી. આર. આંબેડકર
 (C) એમ. કે. ગાંધી (D) એમ. એન. રોય
156. M. N. Roy ના મતાનુસાર, સુગ્રથિત લોકશાહી એ નીચેના પૈકી શેના સિદ્ધાંત ઉપર આધારિત છે ?
 (A) કેન્દ્રીકરણ (Centralization) (B) વિકેન્દ્રીકરણ (Decentralization)
 (C) વંશપરંપરાગતતા (D) કાયદાનો નિયમ
157. ગાંધીજીના મતે સાચી લોકશાહીએ શેના આધાર પર વિકસીત છે ? (Evolves on)
 (A) નૈતિકતા અને આજ્ઞાપાલન (B) સ્વતંત્રતા અને સમાનતા
 (C) અહિંસા અને વિકેન્દ્રીકરણ (D) અહિંસા અને હકો
158. "પ્રત્યેક રાષ્ટ્રીયતા એ આત્મનિર્ધારણના હક દ્વારા મંજૂર કરાવેલ હોવી જોઈએ." – આ વિધાનનું સાચું ઉદાહરણ નીચેના પૈકી કયું છે ?
 (A) વર્ણનાત્મક સિદ્ધાંત (B) આદર્શ (Normative) સિદ્ધાંત
 (C) પ્રયોગાત્મક સિદ્ધાંત (D) ચિંતનાત્મક સિદ્ધાંત
159. નીચેના પૈકી કોણ એવું માનતું હતું કે જાહેર સમાજ કુટુંબની સંસ્થાઓ, શાળાઓ અને દેવળોએ લોકોને વર્તણૂંકના નિયમોથી માહિતગાર કરવા જોઈએ અને તેમને શાસનની અધિકારીતા પ્રત્યે કુદરતી સમ્માન બતાવવા વિશે શીખવવું જોઈએ ?
 (A) Hegel (B) Gramsci
 (C) Lenin (D) M.N. Roy
160. બંધારણવાદ વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. કાયદાની સર્વોપરીતા
 2. રાષ્ટ્રીયતા, લોકશાહી અને નિયંત્રીત સરકાર
 3. સરકારી ક્રિયાઓ ઉપર કોઈ નિયંત્રણ નહિ
 4. સત્તાનું વિભાજન
 સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 2 અને 3
 (C) માત્ર 1, 3 અને 4 (D) 1, 2 અને 4
161. સોંપાયેલ કાયદો (Delegated legislation) એ નીચેના પૈકી કોની બંધારણીય પદ્ધતિમાં પ્રચલિત છે ?
 (A) બ્રિટીશ (B) ધી US
 (C) ચીન (D) ઉત્તર કોરિયા
162. નીચેના પૈકી કોના અગ્રગણ્ય કેસમાં US માં ન્યાયિક સમીક્ષાની સત્તાને દાખલ કરવામાં આવી ?
 (A) McCulloch vs Maryland (B) Gibbon vs Ogden
 (C) Scott vs Stanford (D) Marbury vs Madison
163. નીચેના માંથી કયા પ્રકારની રાજકીય સંસ્કૃતિ (Political culture)માં વ્યક્તિ સરકારની વિવિધ પ્રકારની ભૂમિકાઓ વિશે જ્ઞાન ધરાવતા હોય છે. પરંતુ તે રાજકીય પ્રણાલીને કઈ રીતે પ્રભાવિત કરવી તે બાબત વિશે અજાણ હોય છે ?
 (A) Parochial-Participant (B) Subject-Participant
 (C) Parochial-Subject (D) Civic political culture

155. Who among the following said that “Democracy is another name for equality”?
- (A) Jawaharlal Nehru (B) B.R. Ambedkar
(C) M.K. Gandhi (D) M.N. Roy
156. According to M.N. Roy, the organized democracy is based on the principle of:
- (A) Centralization (B) Decentralization
(C) Hierarchy (D) Rule of Law
157. A true democracy, according to Gandhi evolves on the basis of:
- (A) Morality and Obedience (B) Freedom and Equality
(C) Non-violence and Decentralization (D) Non-violence and Rights
158. Which one of the following is the correct example of the statement- “each nationality ought to be granted the right of self determination”?
- (A) Descriptive theory (B) Normative theory
(C) Empirical theory (D) Contemplative theory
159. Who among the following considered that the institutions of civil society-family, school and church familiarize the citizens with the rules of behavior and teach them to show natural respect to the authority of the ruling classes?
- (A) Hegel (B) Gramsci
(C) Lenin (D) M.N. Roy
160. Constitutionalism stands for:
1. Supremacy of law
 2. Nationalism, democracy and limited government
 3. No restraints on the government action
 4. Division of powers
- Select the right answer:
- (A) 1 & 2 only (B) 2 & 3 only
(C) 1, 3 & 4 only (D) 1, 2 & 4 only
161. Delegated legislation is popular in the following constitutional system:
- (A) British (B) The US
(C) China (D) North Korea
162. The power of judicial review in the US had been originated in the leading case of:
- (A) McCulloch vs Maryland (B) Gibbon vs Ogden
(C) Scott vs Stanford (D) Marbury vs Madison
163. In the following type of political culture where the individual has knowledge about a variety of governmental roles but he/she unaware of the ways to influence the political system is termed as:
- (A) Parochial-Participant (B) Subject-Participant
(C) Parochial-Subject (D) Civic political culture

164. નીચે સરકારના પ્રકાર અને તેના સંલગ્ન મુખ્ય લક્ષણો આપેલા છે.

સરકારનો પ્રકાર

1. લશ્કરી
2. અર્ધલોકશાહી
3. સર્વાધિકારવાદી શાસન
4. ઉદાર લોકશાહી

મુખ્ય લક્ષણો

- a. એક પક્ષનું આધિપત્ય
- b. વ્યૂહ રચના
- c. સહભાગી સરકાર
- d. સખ્તાઈ
- e. વારસાગત ઉત્તરાધિકાર

નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - d

(B) 1 - d; 2 - a; 3 - b; 4 - c

(C) 1 - c; 2 - a; 3 - e; 4 - d

(D) 1 - e; 2 - b; 3 - a; 4 - c

165. નીચેના પૈકી કયો સિદ્ધાંત એવું માને છે કે જનસમુદાય એ રાજકીય રીતે ઉદાસીન, નિષ્ક્રિય અને ખોટી રીતે માહિતગાર હોય છે.

(A) વર્તણૂકવાદ (Behaviouralism)

(B) ભદ્ર સિદ્ધાંત (Elite theory)

(C) માર્ક્સવાદી સિદ્ધાંત (Marxian theory)

(D) જૂથ સિદ્ધાંત (Group theory)

166. એક રાજકીય પદ્ધતિથી અન્ય રાજકીય પદ્ધતિ સુધી સામાજિક તથા રાજકીય તંત્ર વચ્ચે રાજકીય રીતે સુસંગત માહિતીના પ્રસારણની ક્રિયાને શું કહે છે ?

(A) રાજકીય પ્રસાર (Political Circulation)

(B) રાજકીય હંદેરો (Political Propaganda)

(C) રાજકીય સંચાર (Political Communication)

(D) રાજકીય ફેલાવો (Political Dissemination)

167. રાજકીય આધુનિકીકરણના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.

1. સત્તાના પરંપરાગત સત્તાધિકારનો અસ્વીકાર.
2. સત્તાના પરંપરાગત સત્તાધિકારને સમર્થન આપવું.
3. ભિન્ન અને વિશિષ્ટ માળખામાં વૃદ્ધિ
4. વ્યક્તિ દ્વારા રાજકીય પ્રણાલીને સંબંધિત હોવાની સંવેદના

નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) માત્ર 1 અને 2

(B) માત્ર 3 અને 4

(C) માત્ર 1, 3 અને 4

(D) માત્ર 2, 3 અને 4

168. નીચેના પૈકી કયું એ માર્ક્સની ક્રાંતિના સિદ્ધાંતના ભાગરૂપ નથી ?

(A) શ્રમજીવીઓ દ્વારા મૂડીવાદી સત્તાને ઉથલાવી નાખવી.

(B) સામાજિક લોકશાહી રાજ્યની સ્થાપના

(C) શ્રમજીવી સરમુખત્યારશાહીની રચના

(D) વર્ગવિહીન સમાજની રચના અને રાજ્યનો રસ્તો કુંઠિત કરવો (સૂકવી નાખવો)

169. નીચેના પૈકી કયો સિદ્ધાંત એવું માને છે કે સ્ત્રોતોને પરિઘમાંથી કેન્દ્ર તરફ લઈ જવાથી ત્રીજા વિશ્વો અવિકસિત બને છે ?

(A) માર્ક્સવાદી

(B) ગ્રામીણ (Gramscian)

(C) અવલંબન (Dependency)

(D) આધુનિકીકરણ (Modernisation)

164. Match the following in relation to the type of the government and its principal attribute:

Type of Government

Principal attributes

1. Military

a. Hegemony of Single party

2. Quasi Democracy

b. Regimentation

3. Totalitarian Regime

c. Participatory Government

4. Liberal Democracy

d. Coercion

e. Hereditary Succession

Select the right answer:

(A) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - d

(B) 1 - d; 2 - a; 3 - b; 4 - c

(C) 1 - c; 2 - a; 3 - e; 4 - d

(D) 1 - e; 2 - b; 3 - a; 4 - c

165. The following theory assumes that the masses are politically apathetic, passive and ill-informed:

(A) Behaviouralism

(B) Elite theory

(C) Marxian theory

(D) Group theory

166. A process of transmission of politically relevant information from one part of the political system to another and between the social and the political systems is termed as:

(A) Political Circulation

(B) Political Propaganda

(C) Political Communication

(D) Political Dissemination

167. Consider the following in relation to political modernization:

1. Rejection of the traditional authorities of power.

2. Adherence to traditional authorities of power

3. Growth of differentiated and specialized structures.

4. A sense of belongingness to the political system by the individual.

Select the right answer:

(A) 1 & 2 only

(B) 3 & 4 only

(C) 1, 3 & 4 only

(D) 2, 3 & 4 only

168. Which of the following is NOT a part of Marxist theory of Revolution?

(A) Overthrowing of capitalist power by the proletariat

(B) Establishment of social-democratic state

(C) Formation of proletariat dictatorship

(D) The making of classless society and withering away of state

169. Which of the following theories considers that transfer of resources from the periphery to the centre causes underdevelopment of Third World?

(A) Marxist

(B) Gramscian

(C) Dependency

(D) Modernization

170. નીચેના પૈકીનું એક (C. E. Block) દ્વારા ઓળખાયેલ છે કે તમામ આધુનિક સમાજોએ નો સામનો કરવો જ પડશે.
- (A) રાજ્યોનું એકીકરણ (B) સામાજિક પરિવર્તન
(C) નૈતિક પરિવર્તન (D) ભાષાકીય પરિવર્તન
171. નીચેના પૈકી કયો એ Edward Shills દ્વારા રજૂ કરાયેલ રાજકીય વિકાસના જુદા જુદા કારણો દર્શાવતી રાજકીય પદ્ધતિનો પ્રકાર નથી ?
- (A) શિક્ષાત્મક (Tutelary) લોકશાહી (B) સર્વાધિકારી સંપ્રદાય (Totalitarian oligarchy)
(C) રાજકીય લોકશાહી (D) પરંપરાગત અમીરશાહી
172. નીચેના પૈકી કયું વિધાન એકરૂપ બંધારણની તરફેણ કરે છે ?
1. સમગ્ર દેશમાં કાયદો અને વહીવટીની એકરૂપતા સુરક્ષિત કરવી.
 2. ધારાકીય અને વહીવટી સત્તાધિકારનું વૈવિધ્ય.
 3. પદ્ધતિની સુધારણામાં સખ્તાઈ.
 4. નાગરીકોની નિષ્ઠાને વિભાજિત કરતી નથી.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 1 અને 4
(C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
173. રાજકીય વિકાસ અંગેની નીચેના પૈકીની કઈ બાબત Lucian Pye દ્વારા દર્શાવેલ લાક્ષણિકતા નથી ?
- (A) સત્તાની ગતિશીલતા (B) કાયદેસરનો સત્તાધિકાર
(C) લોકશાહીનું નિર્માણ (D) વહીવટી વિકાસ
174. રાજકીય સામાજિકરણના બે મુખ્ય ચલ કયા છે ?
- (A) વ્યક્તિ અને સમાજ (B) રાજનીતિ અને સમાજ
(C) અનુભવ અને વ્યક્તિત્વ (D) પ્રકૃતિ અને મનોભાવ
175. “માનવક્રિયાઓનાં મોટા હિસ્સાના મૂળમાં લાગણીઓ હોય છે, નહિં કે તાર્કિક દલીલો.” – આ વિધાન કોણે કહ્યું ?
- (A) Mosca (B) Pareto
(C) Michaels (D) Lasswell
176. નીચેના પૈકી કયું એ Almond અને Verba ના સામાજિક રાજકીય સંસ્કૃતિના વર્ગીકરણનો ભાગ નથી ?
- (A) Subject-participant political culture (B) The parochial participant political culture
(C) Subject-parochial political culture (D) Parochial-subject political culture
177. નીચેના પૈકી કોણે અવલોકન કર્યું કે “કાર્યો એ તે અવલોકિત પરિણામો છે જે આપેલ પદ્ધતિના અનુકુલન અથવા ગોઠવણ માટે બનાવે છે ?”
- (A) Harold Lasswell (B) David Easton
(C) Joseph Coleman (D) Robert Merton

170. One of the following is identified by C.E. Block, that all modernizing societies must face:
- (A) Integration of State (B) Social transformation
(C) Moral transformation (D) Linguistic transformation
171. Which one of the following is NOT a type of political system of indicating different causes of political development, offered by Edward Shills?
- (A) Tutelary Democracy (B) Totalitarian Oligarchy
(C) Political Democracy (D) Traditional Aristocracy
172. Which of the following statements favour a Unitary Constitution?
1. Securing uniformity of law and administration throughout a country
 2. Multiple city of legislative and administrative authorities
 3. Rigidity in the amending method
 4. Does not divide the allegiance of the citizens
- Select the right answer:
- (A) 1, 2 & 3 only (B) 1 & 4 only
(C) 2 & 3 only (D) 2, 3 & 4 only
173. Which of the following is NOT the meaning attributed to political development by Lucian Pye?
- (A) Mobilization of Power (B) Legitimate Authority
(C) Building of Democracy (D) Administrative Development
174. The two key variables in political socialization are:
- (A) Individual & Society (B) Politics & Society
 (C) Experience & Personality (D) Nature & Spirit
175. Who had stated that “*the greater part of human actions have their origin not in logical reasoning but in sentiment*”?
- (A) Mosca (B) Pareto
(C) Michaels (D) Lasswell
176. Which one of the following is NOT a part of Almond & Verba’s classification of “societal political culture”?
- (A) Subject-participant political culture (B) The parochial participant political culture
 (C) Subject-parochial political culture (D) Parochial-subject political culture
177. Who observed that “functions are those observed consequences which make for the adaptation or adjustment of a given system”?
- (A) Harold Lasswell (B) David Easton
(C) Joseph Coleman (D) Robert Merton

178. કેબીનેટ સરકારના વિશિષ્ટ લક્ષણ તરીકે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. નામ માત્રની કારોબારી અને વાસ્તવિક કારોબારી વચ્ચે ભેદ હોય છે.
 2. વહીવટી વિભાગોના વડાઓ એ ધારાસભાના સદસ્યો પણ હોય છે.
 3. તમામ કેબીનેટ એ ધારાસભામાં બહુમતથી સમર્થિત હોતી નથી.
 4. તમામ કેબીનેટ એ ધારાસભાને જવાબદાર અને તે ધારાસભા દ્વારા દૂર કરી શકાય છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 2 અને 3 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
(C) માત્ર 2, 3 અને 4 (D) માત્ર 1, 2 અને 4
179. A. G. Frank ના મતાનુસાર, સેટેલાઈટ દેશ એ સૌથી ઊંચો વૃદ્ધિ દર ત્યારે જ પ્રાપ્ત કરે છે જ્યારે તેનું મેટ્રોપોલીટન દેશ સાથેનું જોડાણ એ,
- (A) સૌથી મજબૂત હોય (Strongest) (B) સૌથી નબળું હોય (Weakest)
(C) સંતુલિત હોય (Blanced) (D) અસમપ્રમાણ હોય (Asymmetrical)
180. નીચેના પૈકી કયું એ Almond દ્વારા રાજકીય પદ્ધતિના લક્ષણ તરીકે ઓળખાયલે નથી ?
- (A) સ્વતંત્રતા (B) સરહદોનું અસ્તિત્વ
(C) અન્યોન્ય નિર્ભરતા (D) વ્યાપક્તા
181. નીચેના પૈકી કોણે 'રાજકીય સંસ્કૃતિ' ને “જેમાં રાજકીય પદ્ધતિ કાર્યરત હોય છે તે ભાવાત્મક અને વૃત્તિ સ્થિતિ જન્ય વાતાવરણ” તરીકે ઓળખાય છે. તેમ કહ્યું.
- (A) Gabriel Almond (B) Dennis Kavanagh
(C) Lucian W. Pye (D) Fred Greenstein
182. નીચેના પૈકી કયા દેશનું બંધારણ એ બિનસંસદીય અને કારોબારી પદ્ધતિનું આગવું નિશ્ચિત દૃષ્ટાંત છે ?
- (A) ધી યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકા (B) કેન્ડા
(C) મલેશિયા (D) ઓસ્ટ્રેલીયા
183. નીચેના પૈકી સરકારનું કયું સ્વરૂપ એ સત્તાની પ્રાદેશિક અલગતાનો સમાવેશ કરે છે ?
- (A) એકરૂપ (B) સમવાયી
(C) સંસદીય (D) પ્રમુખશાહી
184. નીચે આપેલા પક્ષોના પ્રકારો અને તેની સામે આપેલ તેમના લક્ષણોને જોડો.
<u>પ્રકાર</u>	<u>લક્ષણો</u>
1. સાક્ષી પક્ષો (Witness Parties)	a. વોટને મહત્તમ કરવા માટે નીતિઓને સમર્પિત કરશો નહિં
2. વૈચારિક પક્ષો (Ideological Parties)	b. વોટને મહત્તમ કરવા માટે રસ ધરાવતા નથી.
3. જવાબદાર પક્ષો (Responsible Parties)	c. સિદ્ધાંતરોપણ દ્વારા મતમાં રસ ધરાવે છે.
4. પ્રતિભાવ પક્ષો (Responsive Parties)	d. બિનજવાબદારી અને વોટને મહત્તમ કરવાની બાબતને અગ્રીમતા આપે છે.
e. મહત્તમ વોટથી ચૂંટણી જીતવી એ અગ્રીમતા હોય છે.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1 - c; 2 - d; 3 - a; 4 - b (B) 1 - e, 2 - c; 3 - b; 4 - a
(C) 1 - c; 2 - d; 3 - e; 4 - b (D) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - e

178. Consider the following in relation to the Characteristic features of a Cabinet Government:
1. A distinction is made between the nominal executive and the real executive
 2. The heads of the administrative departments are at the same time the members of legislature
 3. All cabinets are not backed by the majority inside the legislature
 4. All cabinets are responsible and removable by the legislature
- Select the right answer:
- (A) 2 & 3 only (B) 1, 2 & 3 only
 (C) 2, 3 & 4 only (D) 1, 2 & 4 only
179. According to A.G. Frank a satellite country experiences the highest growth rate only when its link with metropolitan countries is:
- (A) Strongest (B) Weakest
 (C) Balanced (D) Asymmetrical
180. Which one of the following is NOT a property of political system identified by Almond?
- (A) Independence (B) Existence of Boundaries
 (C) Interdependence (D) Comprehensiveness
181. Who among the following identified “political culture” as the “emotional and attitudinal environment within which the political system operates”?
- (A) Gabriel Almond (B) Dennis Kavanagh
 (C) Lucian W. Pye (D) Fred Greenstein
182. The Constitution of one of the following states is considered as the leading example of the non-parliamentary or fixed executive system:
- (A) The United States of America (B) Canada
 (C) Malaysia (D) Australia
183. Which one of the following forms of government involves territorial separation of powers?
- (A) Unitary (B) Federal
 (C) Parliamentary (D) Presidential
184. Match the following kinds of parties and their characteristics:
<u>Kinds</u>	<u>Characteristics</u>
1. Witness Parties	a. Do not submit policies to maximize votes
2. Ideological Parties	b. Uninterested in maximizing votes
3. Responsible Parties	c. Interested in votes via indoctrination
4. Responsive Parties	d. Irresponsible and vote maximization take priority
	e. Winning elections of maximizing votes take priority
- Select right answer:
- (A) 1 - c; 2 - d; 3 - a; 4 - b (B) 1 - e, 2 - c; 3 - b; 4 - a
 (C) 1 - c; 2 - d; 3 - e; 4 - b (D) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - e

185. નીચેના પૈકી કોના મતે અમલદારશાહી એ એક વર્ગ તરીકે અન્યને સમાજમાંથી અલગ કરે છે, જે પોતાના કાર્યોના હિતો માટે વધુ સભાન હોય છે ?
- (A) Max Weber (B) Talcott Parsons
(C) Karl Deutch (D) Karl Marx
186. નીચેના પૈકી કયું એ દબાણ જૂથના વર્ગીકરણના ભાગરૂપ નથી ?
- (A) સંસ્થાકીય (Institutional) (B) Anamic
(C) સંગઠનાત્મક (Associational) (D) વિભાગીય (Divisional)
187. તુલનાત્મક રાજનીતિના નીચે આપેલા અભિગમો પૈકી કયો અભિગમ એ રાજકીય સંસ્થાના ઔપચારિક બંધારણના અભ્યાસ ઉપર ભાર મૂકે છે ?
- (A) દાર્શનિક (Philosophical) (B) ઐતિહાસિક
(C) સંસ્થાકીય (D) કાયદાકીય
188. નીચેના પૈકી કયા દેશમાં પ્રમુખનું કાર્યાલય એ તેની સમવાય ધારાસભા દ્વારા ચૂંટાયેલા સાત કાઉન્સેલરો વચ્ચે પરિવર્તિત થતું હોય છે ?
- (A) ન્યૂઝીલેન્ડ (B) રશિયા
(C) સ્વીટ્ઝરલેન્ડ (D) સ્પેન
189. નીચેના પૈકી કઈ બાબત એ પ્રત્યેક રાજકીય પ્રણાલીમાં દબાણ જૂથના સંચાલનની લોકપ્રિય તકનીકી ગણાય છે ?
- (A) લોબીપ્રચાર (Lobbying) (B) બળજબરી (Extortion)
(C) ભ્રષ્ટાચાર (Corruption) (D) ધૂસણખોરી (Infiltration)
190. નીચેના પૈકી કોણ એ 1946ની ભારતની વચગાળાની સરકારના સભ્યો હતા ?
1. જવાહરલાલ નહેરૂ 2. બી. આર. આંબેડકર 3. જગજીવનરામ 4. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 3 અને 4
(C) માત્ર 1, 3 અને 4 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
191. ભારતીય બંધારણના કયા ભાગમાં આર્થિક ન્યાયને આદર્શોમાંનો એક ગણેલ છે ?
- (A) આમુખ અને મૂળભૂત હકો
(B) આમુખ અને માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
(C) મૂળભૂત હકો અને માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
(D) આમુખ, મૂળભૂત હકો અને પાંચમી અનૂચ્છિમાં
192. નીચેના પૈકી કયું એ ભારતની લોકશાહીનું પ્રતિનિધિ લક્ષણ નથી ?
- (A) લોકોનું પ્રતિનિધિત્વ
(B) જવાબદાર સરકાર
(C) લોકમત
(D) મંત્રીમંડળ એ ધારાસભાને જવાબદાર હોય છે.

185. Who among the following considered that bureaucracy as a class in itself, separate from others in the society, pursuing corporate interests of its own?
- (A) Max Weber (B) Talcott Parsons
(C) Karl Deutch (D) Karl Marx
186. Which one of the following does NOT form part of the classification of Pressure Groups?
- (A) Institutional (B) Anomic
(C) Associational (D) Divisional
187. Which one of the following approaches of comparative politics lays emphasis on studying formal structures of a political organization?
- (A) Philosophical (B) Historical
(C) Institutional (D) Legal
188. In which of the following countries does the office of the President rotates among the seven Councilors elected by the Federal Assembly?
- (A) New Zealand (B) Russia
(C) Switzerland (D) Spain
189. Which one of the following is considered as the favourable technique of pressure groups operations in every political system?
- (A) Lobbying (B) Extortion
(C) Corruption (D) Infiltration
190. Who among the following were the Members of Interim Government of India 1946?
1. Jawaharlal Nehru 2. B.R. Ambedkar 3. Jagjivan Ram 4. Rajendra Prasad
- Select the right answer:
- (A) 1 & 2 only (B) 3 & 4 only
(C) 1, 3 & 4 only (D) 2, 3 & 4 only
191. In which parts of the Indian Constitution does economic justice had been declared as one of the ideals?
- (A) Preamble and Fundamental Rights.
(B) Preamble and Directive Principles.
(C) Fundamental Rights and Directive Principles.
(D) Preamble, Fundamental Rights and Fifth Schedule.
192. The following is NOT a feature of Representative Democracy of India:
- (A) Representation of the people
(B) Responsible government
(C) Referendum
(D) Accountability of the Council of Ministers to the legislature

193. ભારતના બંધારણનું આમુખ નીચેના પૈકી કઈ બાબતોનો ઉલ્લેખ કરે છે ?
1. બંધારણનો સ્ત્રોત
 2. સરકારનો પ્રકાર
 3. રાજકીય પદ્ધતિનો હેતુ
 4. તેને અપનાવવાનો અને કાયદો બનાવવાની તારીખ.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2, 3 અને 4 (B) માત્ર 1, 2 અને 4
(C) માત્ર 1 અને 2 (D) માત્ર 2 અને 3
194. ભારતના ઉપપ્રધાનમંત્રીને તેમના કાર્યકાળના ક્રમાનુસાર ગોઠવો.
1. યશવંતરાવ ચૌહાણ
 2. ચૌધરી ચરણસિંહ
 3. લાલકૃષ્ણ આડવાણી
 4. ચૌધરી દેવીલાલ
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 4, 1, 2, 3 (B) 2, 1, 4, 3
(C) 4, 3, 1, 2 (D) 1, 2, 4, 3
195. મંત્રીમંડળના સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી.
- (A) બંધારણ અનુસાર મંત્રીમંડળનું કોઈ વર્ગીકરણ નથી.
(B) 91 મા સુધારાએ મંત્રીમંડળની સંખ્યા સુનિશ્ચિત કરેલ છે.
(C) મૂળ બંધારણમાં મંત્રીમંડળની સંખ્યા સુનિશ્ચિત કરી હતી.
(D) બંધારણમાં “કેબીનેટ” શબ્દનો ઉલ્લેખ નથી.
196. રાજમુન્નાર સમિતિની ભલામણોના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. સંઘ અને સમવર્તી યાદીમાંથી કેટલાંક વિષયોનું રાજ્ય યાદીમાં હસ્તાંતરણ.
 2. કાયદાની તથા કરવેરાની અવશેષ શક્તિ એ રાજ્ય ધારાસભા પાસે રહે.
 3. રાજ્યોને રાજ્યસભામાં સમાન પ્રતિનિધિત્વ મળે
 4. આયોજન આયોગને મજબૂત કરવું
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
(C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
197. ભારતમાં નીચેની સત્તા, એ સંઘ અને રાજ્ય વચ્ચે સહભાગી કરવામાં આવતી નથી ?
- (A) ધારાકીય (B) વહીવટી
(C) ન્યાયિક (D) નાણાંકીય

193. The Preamble of the Constitutions reveals the following:
1. The source of the Constitution
 2. Type of Government
 3. Objectives of the Political System
 4. Date of its adoption and enactment
- Select the right answer
- (A) 1, 2, 3 and 4 (B) 1, 2 and 4 only
 (C) 1 & 2 only (D) 2 & 3 only
194. Arrange the following Deputy Prime Ministers of India in the chronological order:
1. Yashwantrao Chavan
 2. Choudhary Charan Singh
 3. Lal Krishna Advani
 4. Chaudhari Devi Lal
- Select the right answer:
- (A) 4, 1, 2, 3 (B) 2, 1, 4, 3
 (C) 4, 3, 1, 2 (D) 1, 2, 4, 3
195. The following is NOT true in relation to the Council of Ministers:
- (A) No classification of the Council of Ministers as per the Constitution
 (B) The 91st amendment had fixed the number of the Council of Minister
 (C) The number of the Council of Ministers had been specified in original constitution.
 (D) The word 'Cabinet' is not mentioned in the Constitution
196. Consider the following in relation to the Rajamannar Committee recommendations:
1. Transfer of several subjects from the Union and Concurrent Lists to State List.
 2. Residuary power of legislation and taxation should be vested in state legislatures.
 3. States should have equal representation in Rajya Sabha
 4. Strengthening of Planning Commission.
- Select the right answer:
- (A) 1 & 3 only (B) 1, 2 & 3 only
 (C) 2 & 3 only (D) 2, 3 & 4 only
197. In India the following power is not shared between the Union and the States:
- (A) Legislative (B) Executive
 (C) Judicial (D) Financial

198. નીચેના પૈકી કયું એ સર્વોચ્ચ અદાલતના મૂળ અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ આવે છે ?
- (A) સરકારી તંત્રની યાદચ્છિક ક્રિયાને પડકારવી.
- (B) સંઘ અને રાજ્ય અથવા બે રાજ્યો વચ્ચેના વિવાદની બાબત.
- (C) અપીલ ટ્રીબ્યુનલ તરફથી સર્વોચ્ચ અદાલતને કરેલ અપીલની બાબત
- (D) કોઈ અધિનિયમની બંધારણીય માન્યતા અંગે રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા પૂછવામાં આવેલ હોય તે બાબત
199. રાષ્ટ્રપતિની વિવિધ ચૂંટણીઓમાં ચૂંટાયેલા અને હારેલા ઉમેદવારો બાબતે નીચેના જોડકાં જોડો.
ચૂંટાયેલા	હારેલા
1. શંકરદયાલ શર્મા	a. ભૈરવસિંહ શેખાવત
2. કે. આર. નારાયણન	b. પી. એ. સંગમા
3. એપીજે અબ્દુલ કલામ	c. ટી. એન. સેશાન
4. પ્રણવ મુખર્જી	d. જી. જી. સ્વેલ
	e. લક્ષ્મી સહગલ
- નીચેના પૈકી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
- (A) 1 - d; 2 - c; 3 - e; 4 - b
- (B) 1 - c; 2 - e; 3 - d; 4 - b
- (C) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - d
- (D) 1 - d; 2 - a; 3 - b; 4 - c
200. ધારાકીય અધિનિયમની ન્યાયિક સમીક્ષાનો પ્રથમ મોટો કેસ નીચેના પૈકી કયો હતો ?
- (A) મીનરવા મિલ્સ VS સંઘ ભારત
- (B) એ. કે ગોપાલન VS મદ્રાસ રાજ્ય
- (C) કેશવાનંદ ભારતી VS કેરળ રાજ્ય
- (D) ગોલકનાથ VS પંજાબ રાજ્ય
201. નીચેના પૈકી કઈ સમિતિએ રાજ્યપાલોના મહાભિયોગની જોગવાઈની ભલામણો કરી ?
- (A) રાજમન્નાર સમિતિ
- (B) એમ. એમ. પુન્ચી આયોગ
- (C) સરકારીયા આયોગ
- (D) અશોક મહેતા આયોગ
202. નીચેના પૈકી કયું એ મુખ્યમંત્રીનું કાર્ય નથી ?
- (A) રાજ્ય સરકારના કાર્યકારી વડા
- (B) મંત્રીમંડળની બેઠકના અધ્યક્ષ સ્થાને હોય છે.
- (C) મંત્રીઓ અને ધારાસભા વચ્ચેના સંચારની એકમાત્ર ચેનલ છે.
- (D) મંત્રીમંડળના તમામ નિર્ણયોની જાણ રાષ્ટ્રપતિને કરે છે.
203. બંધારણના 73મા સુધારા સંબંધે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. પંચાયતી રાજની ચાર ટાયર (Four tire) પદ્ધતિ પૂરી પાડે છે.
2. પાંચ વર્ષના સમયગાળાની ખાતરી આપે છે.
3. પંચાયતની સત્તાનું વિચલન એ સંઘ સરકારને સોંપાયેલ છે.
4. ગ્રામસભા એ પંચાયતી રાજનો પાયો છે.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3
- (B) માત્ર 1, 2 અને 3
- (C) માત્ર 2 અને 4
- (D) માત્ર 2, 3 અને 4

198. The following comes under the original jurisdiction of the Supreme Court:
- (A) Challenging arbitrary action of a Government body.
(B) Dispute between the Centre and a State or between any two States
 (C) Appeal from the Appellate Tribunal to Supreme Court
 (D) Reference by the President on the constitutional validity of an act.

199. Match the following Elected and Defeated candidates in the different Presidential elections:

<u>Elected</u>	<u>Defeated</u>
1. Shankar Dayal Sharma	a. Bhairon Singh Sekhawat
2. K.R. Narayanan	b. P.A. Sangma
3. APJ Abdul Kalam	c. T.N. Sheshan
4. Pranabh Mukherjee	d. G.G. Swell
	e. Lakshmi Sahagal

Select the right answer:

- (A) 1 - d; 2 - c; 3 - e; 4 - b
 (B) 1 - c; 2 - e; 3 - d; 4 - b
 (C) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - d
 (D) 1 - d; 2 - a; 3 - b; 4 - c
200. Which one of the following is a first major case of judicial review of legislative enactments?
- (A) Minarva Mills vs Union of India
(B) A.K. Gopalan vs State of Madras
 (C) Keshavananda Bharati vs State of Kerala
 (D) Golaknath vs State of Punjab
201. Which of the following had made a recommendation of impeachment provision to the Governors?
- (A) Rajammannar Committee
(B) M. M. Punchi Commission
 (C) Sarkaria Commission
 (D) Ashok Mehta Commission
202. Which one of the following is NOT a function of the Chief Minister?
- (A) Working head of the State Government
 (B) Presides over the meetings of the Council of Ministers
 (C) Sole channel of communication between the ministers and the legislature
(D) Communicates to the President about all decisions of the Council of Ministers
203. Consider the following in relation to the 73rd Constitutional Amendment:
1. Provides four tier Panchayati Raj System
 2. Assured duration of five years
 3. Devolution of powers to Panchajats is vested with the Union Government
 4. Gram Sabha is the foundation of the Panchayati Raj System

Select the right answer:

- (A) 1 & 3 only
 (B) 1, 2 & 3 only
(C) 2 & 4 only
 (D) 2, 3 & 4 only

204. ભારતમાં રાજ્યના રાજ્યનીતિશાસ્ત્રના અભ્યાસ માટેના માળખાના વિકાસમાં નીચેના પૈકી કોણ સંકળાયેલ છે ?
1. Myron Weiner
 2. Iqbal Narain
 3. B.A.V. Sharma & G. Ram Reddy
 4. Christophe Jaffrelot
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
(C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
205. લોકસભા (House of People)માં શિસ્ત જાળવવાની અંતિમ સત્તા કોની પાસે હોય છે ?
- (A) સ્પીકર (અધ્યક્ષ) (B) સંસદીય બાબતોના મંત્રી
(C) કાયદા મંત્રી (D) લોકસભાના સચિવ
206. નીચેના પૈકી કોની પાસે એક કે તેથી વધુ અખિલ ભારતીય સેવાઓ રચવાની સત્તા છે ?
- (A) લોકસભા (B) રાજ્યસભા
(C) સંસદની સંયુક્ત બેઠક (D) સંઘલોક સેવા આયોગ
207. નીચેના પૈકી કયા રાજ્યમાં પંચાયતી રાજ સંસ્થા સૌ પ્રથમ વખત દાખલ કરવામાં આવી ?
- (A) પશ્ચિમ બંગાળ (B) ગુજરાત
(C) રાજસ્થાન (D) કર્ણાટક
208. 'અવશિષ્ટ સત્તા' (Residuary Powers) નીચેના પૈકી શું દર્શાવે છે ?
1. ત્રણ યાદીઓ પૈકીની કોઈપણ બાબતમાં સંસદની કાયદો બનાવવાની સર્વોપરી સત્તા.
 2. સમવર્તી યાદીમાંની કોઈ બાબત વિશે રાજ્ય દ્વારા બનાવેલ કાયદાને રદ કરવાની સંસદની સત્તા.
 3. કોઈપણ યાદીમાં સમાવિષ્ટ ન હોય તેવી બાબત વિશે કાયદો બનાવવાની સંસદની વિશિષ્ટ સત્તા.
 4. રાજ્ય યાદી વિશેની બાબત ઉપર કાયદો બનાવવાની રાજ્ય ધારાસભાની વિશિષ્ટ સત્તા.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2 અને 4
(C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 3
209. બંધારણના 64મા સુધારા બિલ તરીકે નવું બિલ સૌ પ્રથમવાર સંસદમાં નીચેના પૈકી કોણ રજૂ કર્યું ?
- (A) ચૌધરી ચરણસિંહ (B) રાજીવ ગાંધી
(C) વી. પી. સિંહ (D) પી. વી. નરસિંહ રાવ
210. નીચેના પૈકી કયું/કયા એ નગરપાલિકાઓની રચનાના ભાગરૂપ નથી ?
- (A) પ્રત્યક્ષ રીતે ચૂંટાયેલા ઉમેદવારો
(B) સરકારમાંથી નાણાં સચિવ અથવા વિભાગમાંથી તેના/તેણીના નોમીની (નિર્દેશ) નિયુક્ત
(C) નગરપાલિકા વહીવટમાં વિશિષ્ટ જ્ઞાન અને અનુભવ ધરાવતી વ્યક્તિઓ
(D) લોકસભા, રાજ્યસભા રાજ્ય વિધાનસભા અને વિધાન પરિષદના સદસ્યો
211. ભારતમાં નીતિ ઘડવાની બાબતમાં નીચેના પૈકી કોણ એ ખાસ જોગવાઈ ધરાવે છે ?
- (A) પ્રધાનમંત્રીનું કાર્યાલય (B) કેબીનેટ
(C) મંત્રીમંડળ (D) NITI આયોગ

212. 'શેતકારી સંગઠન'ની ખેડૂત ચળવળ એ નીચેના પૈકી કયા રાજ્ય સાથે સંકળાયેલ છે ?
 (A) ઉત્તર પ્રદેશ (B) મહારાષ્ટ્ર
 (C) કર્ણાટક (D) હરિયાણા
213. મૂળભૂત ફરજોની બાબતમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. તે રીટ અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ લાગુ પાડવામાં આવે છે.
 2. તે ભારતીય બંધારણના ભાગરૂપે તેના સ્વીકૃતિના સમયથી રચવામાં આવે છે.
 3. સ્વરણ સિંઘ સમિતિની ભલામણો અંતર્ગત એ બંધારણના ભાગરૂપ બની ગઈ છે.
 4. તે માત્ર ભારતીય નાગરિકોને જ લાગુ પડે છે.
 નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 1, 2 અને 4
 (C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 3 અને 4
214. 'દલિત પેન્થર ચળવળ' નીચેનામાંથી કયા રાજ્યમાં શરૂ થઈ ?
 (A) મહારાષ્ટ્ર (B) કેરળ
 (C) કર્ણાટક (D) પંજાબ
215. પશ્ચિમ બંગાળમાં ગોરખાલેન્ડ ચળવળ એ કયા જિલ્લાઓમાં ફેલાયેલી છે ?
 (A) દાર્જીલીંગ, માલદા, મુશીરાબાદ (B) દાર્જીલીંગ, કુચબિહાર, નાદીયા
 (C) દાર્જીલીંગ, પુરલીયા, બંકુરા (D) દાર્જીલીંગ, કાલીમ્પોંગ, કુર્સેઓંગ
216. ન્યાયતંત્ર એ નીતિ ઘડવાની બાબતમાં નીચેના પૈકી કઈ રીતે ફાળો આપે છે ?
 1. ધારાસભાઓએ પસાર કરેલા કાયદાઓની ભાષાનું અર્થઘટન કરવું.
 2. વહીવટી નિર્ણયોની ન્યાયિક સમીક્ષા કરવી.
 3. જાહેર નીતિઓ તૈયાર થાય તે પહેલાં તેની કાયદાકીય અસરો વિશે ડ્રાફ્ટીંગ, ચેકીંગ તથા પૃથક્કરણ કરવું.
 4. કોર્ટ સમક્ષ law suit રજૂ કરવા
 નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
 (C) માત્ર 1, 2 અને 4 (D) 1, 2, 3 અને 4
217. નીચેના પૈકીની કઈ ચળવળ એ જમીન પુનઃ પ્રાપ્ત કરવા માટેની આદિવાસી ચળવળ છે ?
 (A) Muthanga (B) Jadugoda
 (C) Chamba (D) Bundhelkhand
218. નીચેના પૈકી કયા આયોગે સૌ પ્રથમ વખત 3000 જ્ઞાતિઓને / સમુદાયોને અન્ય પછાત વર્ગ (OBC) તરીકે માન્યતા આપી ?
 (A) MSA Rao (B) Hunter
 (C) Kaka Kalekar (D) BP Mondal

212. Peasant Movement of “Shetkari Sangathana” has been associated with the with the state of:
- (A) Uttar Pradesh (B) Maharashtra
(C) Karnataka (D) Haryana
213. Consider the following in relation to Fundamental Duties :
1. These are enforced through writ jurisdiction.
 2. These have been formed a part of the Indian Constitution since its adoption.
 3. These have become a part of the Constitution in accordance with the recommendations of Swaran Singh Committee.
 4. These are applicable only to citizens of India.
- Select the right answer:
- (A) 1, 2 & 3 only (B) 1, 2 & 4 only
(C) 2 & 3 only (D) 3 & 4 only
214. ‘Dalit Panthers Movement’ originated in:
- (A) Maharashtra (B) Kerala
(C) Karnataka (D) Punjab
215. Gorkhaland Agitation in West Bengal is spread in the districts of:
- (A) Darjeeling, Malda, Musheerabad (B) Darjeeling, Koochbihar, Nadia
(C) Darjeeling, Purulia, Bankura (D) Darjeeling, Kalimpong, Kurseong
216. The Judiciary contributes to the policy formation through:
1. Interpretation the language of laws the legislature has passed.
 2. Judicial Review of administrative decisions
 3. Drafting, checking and analyzing legal implications before the public policies are made.
 4. Placement of law suits before the courts
- Select the right answer:
- (A) 1 & 2 only (B) 1, 2 & 3 only
(C) 1, 2 & 4 only (D) 1, 2, 3 & 4
217. The following is a Adivasi Movement to recover land:
- (A) Muthanga (B) Jadugoda
(C) Chamba (D) Bundhelkhand
218. Which the following Commissions recognized 3,000 castes/communities as Other Backward Castes (OBCs) for the first time:
- (A) MSA Rao (B) Hunter
(C) Kaka Kalekar (D) BP Mondal

219. કાયદા ઘડવાની પ્રક્રિયામાં રાષ્ટ્રપતિની ભૂમિકા વિશે નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. પ્રત્યેક ખરડો કાયદો બને તે માટે રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરી જરૂરી છે.
 2. બંધારણ એ ખરડાને પાછો મોકલવા માટે કોઈ નિયમ સમય મર્યાદા દર્શાવતું નથી.
 3. રાષ્ટ્રપતિ એ ખરડાની પુનઃ વિચારણા માટે ગૃહમાં પરત મોકલી શકે.
 4. રાજ્ય ધારાસભાઓ દ્વારા પસાર કરેલા ખરડાઓમાં રાષ્ટ્રપતિનો કોઈ વીટો પાવર હોતો નથી.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 1, અને 3
 (C) માત્ર 1, 2 અને 3 (D) માત્ર 1, 3 અને 4
220. રાજનીતિ અને વહીવટ વચ્ચે ભેદ દર્શાવતા નીચે મુજબનું વિધાન કોણે કહ્યું, “બંધારણને ઘડવું તેના કરતાં તેનું અમલીકરણ કરવું તે વધુ અઘરું થતું જાય છે.”
- (A) Leonard D (B) W.F. Willoughby
 (C) Woodrow Wilson (D) Frank J. Goodnow
221. નીચેના પૈકી કયું એ Dwight Waldoની નવા જાહેર વહીવટ વિશેના ત્રણ લક્ષણોના ભાગરૂપ નથી ?
- (A) ગ્રાહકલક્ષી અમલદારશાહી (B) ભદ્રવર્ગલક્ષી અમલદારશાહી
 (C) પ્રતિનિધિ અમલદારશાહી (D) વહીવટમાં લોકોની સહભાગિતા
222. નીચેના પૈકી કયું પદ (શબ્દ) એ ‘જાહેર વહીવટ’ અને ‘વ્યાપાર વ્યવસ્થાપન’ ને એક સાથે સાંકળે છે ?
- (A) ઈલેક્ટ્રોનિક શાસન (B) માનવસંસાધન વ્યવસ્થાપન
 (C) સુશાસન (D) નવું જાહેર વ્યવસ્થાપન
223. નિયંત્રણના વંશવેલાના ખ્યાલના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. નીચલા ઉપર ઉચ્ચનું નિયંત્રણ
 2. સમક્ષિતિજ બંધારણમાં કાર્યોની વહેંચણી
 3. ક્રિયાઓના માર્ગદર્શન અને નિયંત્રણ માટે એકમોને મોટા એકમમાં જૂથબદ્ધ કરવા.
 4. તમામ સત્તાધિકાર એ ઊંચેથી નીચે તરફ આગળ વધે છે.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1, 3 અને 4 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
 (C) માત્ર 1 અને 4 (D) માત્ર 2 અને 4
224. કોઈપણ સંસ્થામાં ‘નિયંત્રણનો ગાળો’ એ ક્યાંથી શરૂ થાય છે ?
- (A) શિખર સ્તરેથી (B) નીચેના સ્તરેથી
 (C) વચ્ચેના સ્તરેથી (D) બાજુ ઉપરથી
225. વિકેન્દ્રીકરણના લાભના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ચકાસો.
1. તે ઉપરની કક્ષાએ નિશ્ચેષ્ટ (apoplexy) ની અવસ્થા દૂર કરવા તરફ દોરી જાય છે.
 2. તે તળીયાના સ્તરે એનીમીયા (ક્ષીણતા)ની વૃદ્ધિ તરફ દોરી જાય છે.
 3. તે ઝડપી ક્રિયાઓને પ્રોત્સાહિત કરે છે અને વિલંબને ઓછો કરે છે.
 4. પ્રયોગની સુવિધા આપે છે.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
 (C) માત્ર 2, 3 અને 4 (D) માત્ર 1, 3 અને 4

219. Consider the role of President in law making:
1. Every bill needs President's assent to become a law
 2. Constitution does not prescribe any time-limit for returning bill
 3. President can send the bill back to the house for reconsideration
 4. President has no veto on the bills passed by state legislatures.
- Select the correct answer:
- (A) 1 & 2 only (B) 1 & 3 only
 (C) 1, 2 & 3 only (D) 1, 3 & 4 only
220. Distinguishing politics and administration, who said, *"It is getting to be harder to run a constitution than to frame one"*?
- (A) Leonard D (B) W.F. Willoughby
 (C) Woodrow Wilson (D) Frank J. Goodnow
221. Which one of the following is NOT a part of Dwight Waldo's three features of new public administration?
- (A) Client-oriented bureaucracy (B) Elite-oriented bureaucracy
 (C) Representative bureaucracy (D) People's participation in administration
222. Which of the following terms brings together "public administration" and "business management"?
- (A) Electronic Governance (B) Human Resource Management
 (C) Good Governance (D) New Public Management
223. Consider the following in relation to the concept of "hierarchy":
1. Control of the higher over lower
 2. Distribution of functions in the horizontal structure
 3. Grouping of units into a larger unit for direction and control of activities
 4. All authority proceeds from the top to the bottom
- Select the right answer:
- (A) 1, 3 & 4 only (B) 2, 3 & 4 only
 (C) 1 & 4 only (D) 2 & 4 only
224. In any organization "Span of Control" starts from:
- (A) Summit level (B) Bottom level
 (C) Middle level (D) Side ways
225. Consider the following in relation to the merits of "decentralization":
1. It leads to the removal of apoplexy at the top
 2. It leads to the growth of anemia at the grassroots
 3. Encourages faster action and reduces delays
 4. Facilitates experimentation
- Select the right answer:
- (A) 1 & 2 only (B) 1, 2 & 3 only
 (C) 2, 3 & 4 only (D) 1, 3 & 4 only

226. નીચેના પૈકી કયું એ 'સોંપણી' (delegation)નો ઘટક નથી ?
- (A) કાર્યો અને ફરજોની સોંપણી (B) સત્તાધિકારની મંજૂરી
- (C) જવાબદારીઓનો ત્યાગ (D) જવાબદારીનું નિર્માણ
227. નીચે આપેલ જોડકામાં મુખ્ય કારોબારી અધિકારીના કાર્યો સામે તેમની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ આપેલ છે તે ધ્યાનમાં લો.
કાર્યો	પ્રવૃત્તિઓ
1. આયોજન (Planning)	a. પેટા વિભાગો સાથે સત્તાધિકારના બંધારણનું નિર્માણ
2. સુયોજન (Organizing)	b. વ્યક્તિગત લાવવા અને તેમને કાર્યમાં તાલીમ આપવી
3. નિર્દેશન	c. કરવાના કાર્યોની રૂપરેખા આપવી અને તેમને કરવાની પધ્ધતિ સમજાવવી
4. સંકલન	d. નિર્ણયો કરવા, સામાન્ય આદેશો અને સૂચનાઓ તૈયાર કરવાનું સતત કાર્ય.
	e. કામના વિવિધ ભાગોને આંતર-સંબંધિત કરવા.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1 - b; 2 - c; 3 - e; 4 - a (B) 1 - c; 2 - a; 3 - d; 4 - e
- (C) 1 - e; 2 - b; 3 - c; 4 - d (D) 1 - d; 2 - b; 3 - e; 4 - c
228. L.D. Whiteના મતે, નીચેના પૈકી કયું એ સામાન્ય સ્ટાફનું કાર્ય નથી ?
- (A) પ્રણાલીમાં અન્ય કોઈ જગ્યાએ પતાવટ થઈ શકે તેવી પ્રત્યેક બાબતનો સમાવેશ કરવો.
- (B) મુખ્ય કારોબારી અધિકારી, એ પૂર્ણ રીતે માહિતગાર છે તેની ખાતરી કરવી.
- (C) મુખ્ય કારોબારી અધિકારીને આવનારી સમસ્યાઓમાં મદદ કરવી અને ભવિષ્યના કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવું.
- (D) કારોબારી નિર્ણય દ્વારા ગૌણ અધિકારીઓ દ્વારા અનુપાલન સુનિશ્ચિત કરવું.
229. નેતૃત્વની કયા પ્રકારની શૈલીમાં ગૌણ અધિકારીઓને તેમના કાર્યમાં સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે છે ?
- (A) પ્રભાવશાળી શૈલી (Charismatic Style) (B) નિરંકુશ શૈલી (Autocratic Style)
- (C) લૈસેઝ ફાઈર શૈલી (Laissez Faire Style) (D) સર્વાધિકારવાદ શૈલી (Totalitarian Style)
230. નીચેના પૈકી કોની ગણના પ્રથમ સમાજ વૈજ્ઞાનિક તરીકે થાય છે જેણે અમલદારશાહીનો પધ્ધતિસરનો અભ્યાસ કર્યો ?
- (A) Talcott Parsons (B) Auguste Comte
- (C) Forestein M. Marx (D) Max Weber
231. બજેટ એ ધારાકીય નિયંત્રણનું સાધન છે. આ સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. બજેટમાં ખર્ચા અને મહેસૂલનો સમાવેશ થવો જોઈએ.
2. બજેટમાં અંદાજો એ શક્ય બને તેટલા ચોક્કસ હોવા જોઈએ.
3. બજેટ એ રજૂ થવું જોઈએ, વિચારણા થવી જોઈએ અને પછીની મંજૂરીની અપેક્ષાએ (acted upon ex post facto) અમલમાં મૂકાવું જોઈએ.
4. ફાળવણી (વિનિયોગ) એ નિશ્ચિત સમયગાળા માટે અધિકારીત થવી જોઈએ.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
- (C) માત્ર 1, 2 અને 4 (D) માત્ર 3 અને 4

226. Which of the following is NOT an element of “delegation”?
- (A) Assignment of tasks and duties (B) Grant of authority
 (C) Abdication of responsibilities (D) Creation of obligation
227. Match the following functions of chief executives with their corresponding activities:

<u>Function</u>	<u>Activities</u>
1. Planning	a. Establishing for structure of authority with sub divisions
2. Organizing	b. Bringing in the personnel and training them to work
3. Directing	c. Outlining the things to be done and methods of doing them
4. Coordinating	d. Continuous task of making decisions, general orders and instructions
	e. Interrelating the various parts of the work

Select the right answer:

- (A) 1 - b; 2 - c; 3 - e; 4 - a (B) 1 - c; 2 - a; 3 - d; 4 - e
 (C) 1 - e; 2 - b; 3 - c; 4 - d (D) 1 - d; 2 - b; 3 - e; 4 - c
228. In the view of L.D. White, one of the following is NOT a function of the General Staff:
- (A) To include every matter that can be settled elsewhere in the system
 (B) To ensure that chief executive is adequately informed
 (C) To assist chief executive in foreseeing problems and planning future programmes
 (D) To ensure compliance by subordinates with the executive decision
229. Which of the following styles of leadership does full freedom to the subordinates is given in their functions?
- (A) Charismatic Style (B) Autocratic Style
 (C) Laissez Faire Style (D) Totalitarian Style
230. The following is considered as the first social scientist to have systematically studied bureaucracy:
- (A) Talcott Parsons (B) Auguste Comte
 (C) Forestein M. Marx (D) Max Weber
231. Budget is a tool of legislative control. Consider the following in relation to it:
1. Budget should contain expenditures and revenues
 2. Budget estimates should be as accurate as possible
 3. Budget should be submitted, considered and acted upon ex post facto
 4. Appropriations should authorized for a definite period of time

Select the right answer:

- (A) 1 & 3 only (B) 2, 3 & 4 only
 (C) 1, 2 & 4 only (D) 3 & 4 only

232. નીચેના પૈકી કોણે વિશ્વમાં સૌ પ્રથમવાર જાહેર હિસાબોની લેખા પરીક્ષા (Audit) વિકસિત કરાવી ?
- (A) ભારતે ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યના સમયમાં
(B) ઈંગ્લેન્ડે સરકારી તિજોરી અને લેખા પરીક્ષા વિભાગના 1866ના અધિનિયમ દ્વારા
 (C) ફ્રાંસે 1789ના લેખા પરીક્ષા (Audit) અને કરવેરા બ્યુરો અધિનિયમ દ્વારા
 (D) ભારતે મુઘલ સમયમાં શેરશાહ સૂરી સુધારણા દ્વારા
233. વહીવટી જવાબદારી એ આંતરિક બાહ્ય નિયંત્રણો દ્વારા લાગુ પાડવામાં આવે છે. નીચેના પૈકી કયું એ આંતરિક નિયંત્રણનો ભાગ નથી ?
- (A) કાર્યક્ષમતા સર્વે **(B) ધારાકીય નિયંત્રણ**
 (C) પૂછપરછ અને તપાસ (D) વ્યાવસાયિક ધોરણો
234. 2005ના માહિતી અધિકાર અધિનિયમના માહિતી જાહેર કરવાની મુક્તિના વર્ગ હેઠળ નીચેનામાંથી કઈ માહિતીનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (A) એવી બાબત કે જે અન્ય જાહેર સત્તાધિકારના કાર્યો સાથે વધુ નજીકથી સંકળાયેલી હોય છે.**
 (B) એવી બાબત કે વસ્તુ કે જે ભારતના સાર્વ ભૌમત્વ અને અખંડિતતાને પૂર્વગ્રહની રીતે અસર કરતું હોય.
 (C) એવી બાબત કે જે રાજ્યની સલામતી, પ્રયુક્તિઓ, વૈજ્ઞાનિક કે આર્થિક હિતોને અસર કરતી હોય.
 (D) એવી માહિતી કે જે કોઈ કાયદાની કોર્ટ અથવા ટ્રિબ્યૂનલ દ્વારા પ્રકાશિત કરવા માટે સ્પષ્ટ પ્રતિબંધિત છે.
235. 'પ્રભાવશાળી સત્તાધિકાર'ના પરિવર્તનની પ્રક્રિયા એ Weber દ્વારા કહેવાય છે.
- (A) પ્રભાવનું કાયદાકીયકરણ (Legalization of Charisma)
 (B) પ્રભાવનું રાજકીયકરણ (Politicization of Charisma)
 (C) પ્રભાવનું સામાજિકીકરણ (Socialization of Charisma)
(D) પ્રભાવનું નિયમીતકમીકરણ (Routinization of Charisma)
236. Riggsના મતે પ્રિઝમેટીક સમાજ એટલે
- (A) સંતુલિત સમાજ **(B) અસંતુલિત સમાજ**
 (C) સંતુલિત સરકાર (D) અસંતુલિત સરકાર
237. નીચેના પૈકી કયું એ Simon દ્વારા ઓળખવામાં આવેલ નિર્ણય કરવાની પ્રક્રિયાના તબક્કાનો ભાગ નથી ?
- (A) વહીવટી પ્રવૃત્તિ** (B) ડીઝાઈન પ્રવૃત્તિ
 (C) બૌદ્ધિક પ્રવૃત્તિ (D) પસંદગી પ્રવૃત્તિ
238. "વૈજ્ઞાનિક વ્યવસ્થાપન" એ શબ્દ સૌ પ્રથમ કોણે આપ્યો ?
- (A) F.W. Taylor **(B) Louis Brandeis**
 (C) Elton Mayo (D) Woodrow Wilson
239. નીચેના પૈકી કયું વિધાન એ F.W. Taylor વિશે અસત્ય છે ?
- (A) તેમણે કામદારોની વધુ સ્વાયત્તાની હિમાયત કરી.
(B) તેમણે સહભાગી વ્યવસ્થાપનના વિચારનો વિરોધ કર્યો.
 (C) તેમના વિચારો એ સમય અને સ્ત્રોતના કરકસરમાં પરિણમ્યા.
 (D) તેમણે કાર્યના વિભાજન પર ભાર મૂક્યો.

232. Which one the following evolved an Audit of Public Accounts for first time in the world?
- (A) India during Chandra Gupta Morya's period
 (B) England through the Exchequer and Audit Departments Act of 1866
 (C) France through the Audit and Taxation Bureau Act of 1789
 (D) India during Mughal Period through Sher Shah Suri Reforms
233. Administrative accountability is enforced by means of internal external controls. Which one of the following is NOT a part of internal controls?
- (A) Efficiency Survey
 (B) Legislative Control
 (C) Enquiries and Investigations
 (D) Professional Standards
234. The following information does NOT fall under exemption of disclosure of information category of the Right to Information Act of 2005:
- (A) The subject matter of which is more closely connected with the functions of another public authority
 (B) The subject matter of which would prejudicially affect the sovereignty and integrity of India
 (C) The subject matter of which affects the security, strategic, scientific or economic interests of the State
 (D) The information which has been expressly forbidden to be published by any court of law or tribunal
235. The process of transformation of the 'Charismatic Authority' is termed Weber as"
- (A) Legalization of Charisma
 (B) Politicization of Charisma
 (C) Socialization of Charisma
 (D) Routinization of Charisma
236. According to Riggs the prismatic society is:
- (A) Balanced Society
 (B) Unbalanced Society
 (C) Balanced Government
 (D) Unbalanced Government
237. Which one of the following is NOT a part of phases of decision making process identified by Simon?
- (A) Administrative activity
 (B) Design activity
 (C) Intelligence activity
 (D) Choice activity
238. The term "scientific management" was first coined by:
- (A) F.W. Taylor
 (B) Louis Brandeis
 (C) Elton Mayo
 (D) Woodrow Wilson
239. Identify the WRONG statement about F.W. Taylor?
- (A) He advocated for greater autonomy of workers
 (B) He opposed idea of participative management
 (C) His ideas resulted in economization of time and resources
 (D) He emphasized on division of work

240. વેબરનો જવાબદારી વિશેનો ખ્યાલ એ નીચેના પૈકી કયા બે વચ્ચે રસની સુસંગતતા હોવાની જરૂરીયા વિશે છે ?
 (A) ઉપર-નીચે નીતિ અને નીચે લીટી અમલીકરણ (Top-down policy and bottom-line implementation)
 (B) નીચે લીટી નીતિ તથા ઉપર-નીચે અમલીકરણ (Bottom-line policy and top-down implementation)
 (C) ઉપર-નીચે નીતિ તથા અધિકમ અમલીકરણ (Top-down policy and hierarchical implementation)
 (D) નીચે-લીટી નીતિ તથા લંબસ્તરીય અમલીકરણ (Bottom-line policy and vertical implementation)
241. ઊર્જા, પરિવહન, વિજ્ઞાન અને તકનીકી એ South Asian Association of Regional Cooperation (SAARC)ના સહકારના ક્ષેત્રમાંના એક છે તે નીચેના પૈકી શેનો સમાવેશ કરે છે ?
 1. પુનઃ પ્રાપ્તિ ઊર્જા
 2. તેલ અને ગેસ
 3. અવકાશ અને રીમોટ સેન્સીંગ
 4. કાર્ગો અને પેસેન્જર ફેરી સેવા
 નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
 (C) માત્ર 3 અને 4 (D) માત્ર 2, 3 અને 4
242. Martin Shubik, Oskar Morgenstern તથા Karl Deutsch એ આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોના નીચેના પૈકી કયા સિદ્ધાંત સાથે સંકળાયેલા છે ?
 (A) રમત (B) આદર્શવાદી
 (C) નવ્ય-વાસ્તવીકવાદ (D) રચનાત્મકતા
243. નીચેના પૈકી કઈ બાબત એ Morton Kaplanની “આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોના સિદ્ધાંતની પધ્ધતિ”નો ભાગ નથી ?
 (A) સત્તા પધ્ધતિનું સંતુલન (B) દ્વિધ્રુવીય પધ્ધતિ
 (C) યુનિટ વીટો પધ્ધતિ (D) બહુધ્રુવીય પધ્ધતિ
244. વિશ્વના વિવિધ પ્રદેશો વચ્ચેના જોડાણ-સાંસ્કૃતિકથી ગુનાકીય, નાણાંકીયથી પર્યાવરણીય - તે સમય સાથે બદલાય છે અને વધે છે તેને શેના તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (A) વૈશ્વિક પ્રણાલી પૃથક્કરણ (B) આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રણાલી
 (C) વૈશ્વિકીકરણ (D) વૈશ્વિક રાજનીતિ
245. આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોમાં “વાસ્તવિક વાદ” એ શેને મહત્ત્વ આપે છે ?
 1. સત્તા રાજનીતિ 2. પરસ્પર નિર્ભરતા 3. સહકાર 4. સંઘર્ષ અને યુધ્ધ
 નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 1 અને 4
 (C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 1, 2 અને 4
246. નીચેના પૈકી કોણે નવી આંતરરાષ્ટ્રીય આર્થિક વ્યવસ્થા (NIEO) ની માંગ કરી ?
 (A) પ્રથમ વિશ્વના દેશો (B) ત્રીજા વિશ્વના દેશો
 (C) NATO દેશો (D) બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ (MNCs)
247. નીચે આપેલ પદો પૈકી કયું પદ એ તેના નિરપેક્ષ અર્થમાં શસ્ત્રોના વૈશ્વિક વિનાશ અને તમામ સશસ્ત્ર દળોના ત્યાગની માંગ કરે છે ?
 (A) સામુહિક સુરક્ષા (B) શસ્ત્ર મર્યાદાઓ (Arms Limitations)
 (C) નિઃશસ્ત્રીકરણ (D) સત્તાનું સંતુલન

240. Weberian notion of accountability seeks a compatibility of interests between:
- (A) Top-down policy and bottom-line implementation
 - (B) Bottom-line policy and top-down implementation
 - (C) Top-down policy and hierarchical implementation
 - (D) Bottom-line policy and vertical implementation
241. Energy, Transport, Science & Technology is one of the areas of cooperation of South Asian Association of Regional Cooperation (SAARC). This includes:
1. Renewable Energy
 2. Oil and Gas
 3. Space and Remote Sensing
 4. Cargo and Passenger Ferry Service
- Select the right answer:
- (A) 1, 2 & 3 only
 - (B) 2 & 3 only
 - (C) 3 & 4 only
 - (D) 2, 3 & 4 only
242. Martin Shubik, Oskar Morgenstern and Karl Deutsch are associated with the following theory in international relations:
- (A) Game
 - (B) Idealist
 - (C) Neo-Realism
 - (D) Constructivism
243. Which of the following is NOT a part of Morton Kaplan's "systems theory in international relations"?
- (A) The Balance of Power System
 - (B) The Bipolar System
 - (C) The Unit Veto System
 - (D) The Multi-polar System
244. The connection between different regions of the world, from the cultural to the criminal, the financial to environmental, and ways in which they change and increase over time is termed as:
- (A) World System Analyses
 - (B) International System
 - (C) Globalization
 - (D) World Politics
245. 'Realism' in international relations gives importance to:
1. Power Politics
 2. Interdependence
 3. Cooperation
 4. Conflict & War
- Select the right answer:
- (A) 1 & 2 only
 - (B) 1 & 4 only
 - (C) 2 & 3 only
 - (D) 1, 2, & 4 only
246. The demand for "New International Economic Order (NIEO)" was advanced by:
- (A) First World Countries
 - (B) Third World Countries
 - (C) NATO Countries
 - (D) Multi National Corporations (MNCs)
247. The following term in its absolute sense calls for the global destruction of weaponry and abandoning of all armed forces:
- (A) Collective Security
 - (B) Arms Limitations
 - (C) Disarmament
 - (D) Balance of Power

248. નીચે આપેલા રાષ્ટ્રીય સત્તાના ઘટકોના વર્ગ અને તેના ઉદાહરણોના યોગ્ય જોડકાં જોડો.
 રાષ્ટ્રીય સત્તાના ઘટકો ઉદાહરણો
 1. પ્રાકૃતિક ઘટકો a. અમલદારશાહી સંસ્થા
 2. રાજકીય ઘટકો b. ટેકનોલોજી અને ઉદ્યોગ
 3. સામાજિક અને વિચારસરણીય ઘટકો c. વિદેશી સહાય
 4. બાહ્ય ઘટકો d. વસ્તી
 e. રાષ્ટ્રીય મનોબળ
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) 1 - d; 2 - a; 3 - e; 4 - c (B) 1 - c; 2 - b; 3 - a; 4 - d
 (C) 1 - e; 2 - c; 3 - a; 4 - b (D) 1 - b; 2 - a; 3 - d; 4 - e
249. નીચેના પૈકી કઈ સંધિએ વર્તમાન પરમાણ્વીય સત્તાઓને આણ્વીક શસ્ત્રોના ઉત્પાદન અને જથ્થા વિશેના હકનો ઈજારો આપ્યો ?
 (A) Threshold Test Ban Treaty (TTBT) (B) Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT)
 (C) Anti-Ballistic Missiles Treaty (ABMT) (D) Geneva Protocol
250. નીચેના પૈકી કયું પદ એ સત્તાવાર રીતે માન્યતા પ્રાપ્ત પ્રતિનિધિઓ દ્વારા વાતચીત કરવાની પ્રક્રિયાનું વર્ણન કરે છે ?
 (A) સંધિ (B) સંમેલન
 (C) મુસદ્દીગીરી (D) શિષ્ટાચાર (Protocol)
251. શીત યુધ્ધ યુગ સમયની નીચેની ઘટનાઓને ઘટના ક્રમાનુસાર ગોઠવો.
 1. Cuban Missile Crisis 2. Korean War 3. Suez Canal Crisis 4. Vietnam War
 નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) 3, 2, 4, 1 (B) 4, 1, 3, 2
 (C) 1, 4, 2, 3 (D) 2, 3, 1, 4
252. યુધ્ધ કે જેમાં ઘૂટાછવાયા લડાઈના તથા થોડી કાર્યકારણની વિષાદયુક્ત ઘટના બની હોય પરંતુ લાંબા સમય સુધી ચાલે તેને શું કહેવાય ?
 (A) નિમ્ન તિવ્રતાવાળા યુધ્ધ (B) ગુરીલા યુધ્ધ
 (C) દ્વિપક્ષીય યુધ્ધ (D) બહુપક્ષીય યુધ્ધ
253. વાતાઘાટો અને મધ્યસ્થીની પધ્ધતિ અને પ્રક્રિયા કે જે સંઘર્ષના શાંતીમય અંતને પ્રોત્સાહિત કરે છે તે કયા નામે ઓળખાય છે ?
 (A) વિરામ સંધિ (B) યુધ્ધ વિરામ
 (C) સંઘર્ષ વ્યવસ્થાપન (D) સંઘર્ષ નિવારણ
254. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર નીચેના પૈકી શેના પર ભાર મૂકે છે ?
 1. સાર્વભૌમ સમાનતાનો સિધ્ધાંત
 2. કરારની જવાબદારી
 3. સંયુક્ત સલામતી
 4. સત્તાનું સંતુલન
 નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 3 અને 4
 (C) માત્ર 1, 2 અને 3 (D) માત્ર 1, 2 અને 4

248. Match in relation to the categories of elements of national power and their examples:

Elements of National Power

Examples

1. Natural Elements

a. Bureaucratic organization

2. Political Elements

b. Technology & Industry

3. Social & Ideological Elements

c. Foreign support

4. External Elements

d. Population

e. National morale

Select the right answer:

(A) 1 - d; 2 - a; 3 - e; 4 - c

(B) 1 - c; 2 - b; 3 - a; 4 - d

(C) 1 - e; 2 - c; 3 - a; 4 - b

(D) 1 - b; 2 - a; 3 - d; 4 - e

249. Which of the following treaty monopolized the right of the existing nuclear powers to manufacture and stockpile nuclear weapons?

(A) Threshold Test Ban Treaty (TTBT)

(B) Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT)

(C) Anti-Ballistic Missiles Treaty (ABMT)

(D) Geneva Protocol

250. The following term denotes the process of conducting communication among states through officially recognized representatives:

(A) Treaty

(B) Convention

(C) Diplomacy

(D) Protocol

251. Arrange the following Cold War Era events in the chronological order:

1. Cuban Missile Crisis

2. Korean War

3. Suez Canal Crisis

4. Vietnam War

Select the right answer:

(A) 3, 2, 4, 1

(B) 4, 1, 3, 2

(C) 1, 4, 2, 3

(D) 2, 3, 1, 4

252. A war that festers with sporadic fighting and few casualties but long lasting is termed as:

(A) Low-intensity warfare

(B) Guerrilla war

(C) Bi-lateral war

(D) Multilateral war

253. The method and process of negotiation, arbitration which promotes the peaceful ending of a conflict is termed as:

(A) Truce

(B) Ceasefire

(C) Conflict Management

(D) Conflict Resolution

254. The United Nations emphasizes:

1. The principle of sovereign equality

2. A contractual obligation

3. Collective security

4. Balance of power

Select the right answer:

(A) 1 & 2 only

(B) 3 & 4 only

(C) 1, 2 & 3 only

(D) 1, 2 & 4 only

255. UNનું સંયુક્ત ઈચ્છાપૂર્વકનું અંગ (deliberative organ) એ છે.
- (A) સામાન્ય સભા (B) સુરક્ષા પરિષદ
(C) આર્થિક અને સામાજિક પરિષદ (D) સચિવાલય
256. નીચેના પૈકી કયું એ ASEANના સદસ્ય નથી ?
- (A) દક્ષિણ કોરિયા (B) બ્રુનેઈ દારૂસલામ (Brunei Darussalam)
(C) વિયેટનામ (D) કંબોડીયા
257. મેમોરેન્ડમ ઓફ અન્ડરસ્ટેન્ડીંગ (સમજૂતી માટેનું નિવેદન) જે પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની સપ્ટેમ્બર 2017માં મ્યાનમારની મુલાકાત વખતે સહી કરવામાં આવેલ હતું તે નીચેનામાંથી કયા ક્ષેત્રનો સમાવેશ કરે છે ?
1. દરિયાઈ સલામતી (Maritime Security)
2. રોહિંગ્યા શરણાર્થીઓ (Rohingya Refugees)
3. ચૂંટણીઓ
4. સાંસ્કૃતિક વિનીમય
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
(C) માત્ર 1, 2 અને 4 (D) માત્ર 1, 3 અને 4
258. નીચેનામાંનું કયું એ ભારતની વિદેશનીતિના ભૌગોલિક નિર્ધારકમાંનું એક નથી ?
- (A) હિંદ મહાસાગર (B) ભારત-પાકિસ્તાન સરહદ
(C) કારાકોરમ પર્વતમાળા (D) પરમાણુ શસ્ત્રો
259. નીચેના પૈકી કયું એ UNનો પર્યાવરણીય સત્તાધિકાર છે ?
- (A) UNIDO (B) UNDP
(C) UNEP (D) ICAO
260. 'UNCTAD' એ શેની સાથે સંકળાયેલું છે ?
- (A) શૈક્ષણિક ઉપકરણોનો વિકાસ (B) વ્યાપાર અને વિકાસના કાર્યો
(C) વાહનવ્યવહાર વિકાસના પ્રશ્નો (D) સંચાર તકનીકી અને વિકાસ
261. નીચેના પૈકી કયા શાસ્ત્રીય વાસ્તવીકવાદી (classical realist) એ “આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોનો વાસ્તવિક (યથાર્થવાદી) સિધ્ધાંત”ને અસર કરી ?
1. Thucydides 2. Machiavelli 3. Hobbes 4. Bentham
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1, 3 અને 4 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
(C) માત્ર 2, 3 અને 4 (D) 1, 2, 3 અને 4
262. ‘પંચશીલ’ - એ પાંચ સિધ્ધાંતો સૌ પ્રથમવાર ભારતે કોની સાથે સંધિ કર્યા બાદ નિયત કરવામાં આવ્યા ?
- (A) ભૂતાન (B) બાંગ્લાદેશ
(C) ચીન (D) રશિયા

255. The central deliberative organ of the UN is:
 (A) General Assembly (B) Security Council
 (C) Economic and Social Council (D) The Secretariat
256. The following is NOT a member of the ASEAN:
 (A) South Korea (B) Brunei Darussalam
 (C) Vietnam (D) Cambodia
257. Areas of Memorandum of Understandings (MoUs) signed between India and Myanmar during Prime Minister Narendra Modi's visit to Myanmar in September 2017 include:
 1. Maritime Security
 2. Rohingya Refugees
 3. Elections
 4. Cultural Exchange
 Select the right answer:
 (A) 1 & 2 only (B) 2, 3 & 4 only
 (C) 1, 2 & 4 only (D) 1, 3 & 4 only
258. One of the following is NOT a geographical determinant of Foreign Policy of India:
 (A) Indian Ocean (B) India-Pakistan Border
 (C) Karakoram Mountains (D) Nuclear Weapons
259. The following is the UN Environmental Authority:
 (A) UNIDO (B) UNDP
 (C) UNEP (D) ICAO
260. The UNCTAD deals with the following:
 (A) Teaching Aids Development (B) Trade & Development issues
 (C) Transport Development issues (D) Communications Technology & Development
261. Which of the following classical realists influenced "realist theory of international relations"?
 1. Thucydides 2. Machiavelli 3. Hobbes 4. Bentham
 Select the right answer:
 (A) 1, 3 & 4 only (B) 1, 2 & 3 only
 (C) 2, 3 & 4 only (D) 1, 2, 3 & 4
262. 'Pancha Sheel'—the five principles were first stipulated in a treaty signed by India with:
 (A) Bhutan (B) Bangladesh
 (C) China (D) Russia

263. નીચેના પૈકી કયું એ ભારતની વિદેશનીતિનું લક્ષણ નથી ?
- (A) સંસ્થાનવાદ અને સામ્રાજ્યવાદનો વિરોધ
(B) નવી આંતરરાષ્ટ્રીય આર્થિક વ્યવસ્થાને ટેકો
(C) પાવરબ્લોકને ટેકો
(D) પરમાણ્વીય અને પરંપરાગત નિઃશસ્ત્રીકરણ
264. ભારતના પરમાણુ સિધ્ધાંત સંબંધે નીચે આપેલી બાબતો ધ્યાન પર લો.
1. વિશ્વસનીય લઘુત્તમ અવ્યવસ્થા (deterrence)
 2. પ્રથમ ઉપયોગ નહિ કરવાનું વલણ
 3. લઘુત્તમ પરમાણ્વીય પ્રતિકાર
 4. બિન પરમાણ્વીય શસ્ત્ર રાજ્યો સામે પરમાણુ શસ્ત્રનો ઉપયોગ ન કરવો.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 3 અને 4
(B) માત્ર 1, 2 અને 3
(C) માત્ર 1, 2 અને 4
(D) માત્ર 2, 3 અને 4
265. નીચેના પૈકી કોણે પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધને “તમામ યુધ્ધોનો અંત લાવવાનું યુધ્ધ” તરીકે જોયું ?
- (A) Winston Churchill
(B) Woodrow Wilson
(C) Joseph Stalin
(D) Charles De Gaulle
266. નીચેના પૈકી કઈ બાબતને રાજ્યો પોતાના હેતુઓ અને રસને પ્રાપ્ત કરવા માટે તેમની સત્તાના ઉપયોગના મૂળભૂત સાધન તરીકે ગણે છે ?
- (A) યુધ્ધો
(B) જાસૂસ
(C) વ્યાપાર
(D) મુત્સદીગીરી (Diplomacy)
267. તમામ પ્રકારના પરમાણ્વીય પરીક્ષણને દૂર કરવાની દરખાસ્ત નીચેના પૈકી કોણે કરી હતી ?
- (A) પ્રારંભ પરીક્ષણ પ્રતિબંધ સંધિ (Threshold Test Ban Treaty)
(B) વ્યાપક પરીક્ષણ પ્રતિબંધ સંધિ (Comprehensive Test Ban Treaty)
(C) પરમાણુ અપ્રસાર સંધિ (Nuclear Non-proliferation Treaty)
(D) મિસાઈલ ટેકનોલોજી નિયંત્રણ શાસન (Missile Technology Control Regime)
268. “માત્ર યુધ્ધ સિધ્ધાંત” અનુસાર, યુધ્ધ પર જવાનો અધિકાર એ નીચેના પૈકી શેના પર આધાર રાખે છે ?
1. જ્યારે કોઈ દેશ એ પ્રથમ હુમલો કરનારના હુમલા હેઠળ આવી જાય.
 2. યુધ્ધ પર જવાનો નિર્ણય એ કાયદેસર સત્તાધિકાર દ્વારા કરવામાં આવેલ હોય.
 3. એક વિકલ્પ તરીકે સશસ્ત્ર બળ એ ઉશ્કેરણી માટે પ્રમાણસર હોવું જોઈએ.
 4. ભાવિ યુધ્ધોને ટાળવા માટે સશસ્ત્ર બળ ઉશ્કેરણી માટે અપ્રમાણસર હોવું જોઈએ.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1, 2 અને 3
(B) માત્ર 1, 2 અને 4
(C) માત્ર 1 અને 4
(D) માત્ર 2 અને 4

263. One of the following is NOT a feature of India's foreign policy:
- (A) Opposition to colonialism & imperialism
 - (B) Support to New International Economic Order
 - (C) Support to Power Blocks
 - (D) Nuclear & Conventional Disarmament
264. Consider the following in relation to the India's Nuclear Doctrine:
1. A credible minimum deterrence
 2. A posture of no first use
 3. A minimum nuclear retaliation
 4. Non use of nuclear weapon against non-nuclear weapon states
- Select the right answer:
- (A) 3 & 4 only
 - (C) 1, 2 & 4 only
 - (B) 1, 2 & 3 only
 - (D) 2, 3 & 4 only
265. Who among the following saw First World War as the "the war to end all wars"?
- (A) Winston Churchill
 - (B) Woodrow Wilson
 - (C) Joseph Stalin
 - (D) Charles De Gaulle
266. Which of the following is viewed as a basic means by which states attempt to harness their power for the purpose of achieving their objectives and interests?
- (A) Wars
 - (B) Espionage
 - (C) Trade
 - (D) Diplomacy
267. The following proposed to eliminate all nuclear testing:
- (A) Threshold Test Ban Treaty
 - (B) Comprehensive Test Ban Treaty
 - (C) Nuclear Non-proliferation Treaty
 - (D) Missile Technology Control Regime
268. According to the "Just-war theory", the right to go to war, depends on:
1. When a country comes under attack by an aggressor
 2. The decision to go to war must be made by legitimate authority
 3. Armed force as an option should be proportionate to provocation
 4. Armed force should be disproportionate to provocation to avoid future wars
- Select the right answer:
- (A) 1, 2 & 3 only
 - (B) 1, 2 & 4 only
 - (C) 1 & 4 only
 - (D) 2 & 4 only

269. બે કે તેથી વધુ રાજ્યો (દેશો) વચ્ચેનો સંબંધો સ્થાપવા માટેનો લેખીત કરાર કે જે આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદાના ક્ષેત્રમાં કાર્યરત હોય તે શેનાથી ઓળખાય છે ?
- (A) સંમેલન (Convention)
(B) સંધિ (Treaty)
 (C) સમજૂતી માટેનું નિવેદન (Memorandum of Understanding)
 (D) શિખર (પરિષદ) (Summit)
270. શું રાજ્યોને હસ્તક્ષેપ કરવાનો અધિકાર હોય છે ?
- (A) વાસ્તવિક સશસ્ત્ર હુમલાના જોખમ સામે સ્વ-સુરક્ષા માટે જો હસ્તક્ષેપ જરૂરી હોય**
 (B) જો UN ચાર્ટર હેઠળ અમલનું અનુસરણ કરવામાં આવે તો માત્ર સામૂહિક કાર્યવાહીની મંજૂરી છે.
 (C) ગમે તેવા સંજોગોમાં પણ કોઈ રાજ્યને આ બાબતમાં દરમ્યાનગીરી કરવાનો અધિકાર નથી.
 (D) જો રાજ્ય પાસે UN સલામતી કાઉન્સિલની મંજૂરી ન હોય તો કોઈપણ સંજોગોમાં એક તરફી દરમ્યાનગીરીની પરવાનગી આપવામાં આવતી નથી.
271. નીચેના પૈકી કયો ખ્યાલ એ રાજકીય પદ્ધતિના સંચાલનને તેના લોકશાહીકરણમાં વધારા તરીકે જુએ છે ?
- (A) રાજકીય ભાગીદારી (Political Participation)
(B) રાજકીય વિકાસ (Political Development)
 (C) રાજકીય સામાજીકરણ (Political Socialization)
 (D) રાજકીય સંસ્કૃતિ (Political Culture)
272. નીચે આપેલા રાજકીય આધુનિકરણના પરિમાણોને તેના સંલગ્ન વિકાસ સાથે જોડો.
<u>પરિમાણ</u>	<u>વિકાસ</u>
1. માનસિક	a. લોકોની ગતિશીલતા અને શહેરીકરણ તરફનો વિકાસ
2. બૌદ્ધિક	b. વ્યક્તિગત વફાદારીનું કુટુંબ તરફથી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાકીય જૂથ તરફનું પરિવર્તન
3. વસ્તીવિષયક	c. માનવનું તેના પર્યાવરણીય પ્રવૃત્તિ વિશેના જ્ઞાનમાં વિસ્તાર
4. સામાજિક	d. ઔદ્યોગિકરણ અને આર્થિક પ્રવૃત્તિઓમાં વિકાસ
	e. લોકોના મૂલ્યો અને વલણોમાં પરિવર્તન
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1 - d; 2 - e; 3 - c; 4 - a (B) 1 - b; 2 - a; 3 - c; 4 - e
(C) 1 - e; 2 - c; 3 - a; 4 - b (D) 1 - c; 2 - b; 3 - e; 4 - d
273. નીચેના પૈકી કયું લક્ષણ એ 'સર્વાધિકારી સંપ્રદાય'નું નથી ?
- (A) શાસક વર્ગના હાથમાં સત્તાની સંપૂર્ણ એકાગ્રતા
 (B) ખૂબ શિસ્તબદ્ધતા અને સંગઠિત ભદ્ર વર્ગ
(C) અસંમત અથવા વિરોધની સ્વતંત્રતાને સંપૂર્ણ મંજૂરી છે.
 (D) લોકશાહીના તમામ ઓળખપત્રોનો પ્રચાર હેતુ માટે ઉપયોગ થાય છે.
274. નીચેના પૈકી કોણ એ 'ભદ્ર સિધ્ધાંત' (Elite Theory) સાથે સંકળાયેલ છે ?
- (A) Gaetano Mosca and Robert Michels** (B) Gabriel Almond and Simon Lipset
 (C) David Easton and Morton Kaplan (D) Max Weber and Immanuel Kant

269. A written agreement between two or more states to create a relation between themselves, operating within the sphere of international law is known as:
- (A) Convention
 (B) Treaty
 (C) Memorandum of Understanding
 (D) Summit
270. Do the States have a right to intervention?
- (A) In self-defense if intervention is necessary to contain the danger of actual armed attack
 (B) Only collective action is permitted if done in pursuance of enforcement under UN Charter
 (C) No state has right to intervene in whatever may the circumstances
 (D) Unilateral intervention is not permitted in any circumstance, unless the State has UN Security Council sanction
271. Which of the following concepts views the operation of a political system in terms of its increasing democratization?
- (A) Political Participation
 (B) Political Development
 (C) Political Socialization
 (D) Political Culture
272. Match the following dimensions of Political Modernization with it corresponding developments:
<u>Dimension</u>	<u>Development</u>
1. Psychological	a. A progress towards the mobility of people and urbanization
2. Intellectual	b. A change in the individual's loyalty from family to voluntarily organized groups
3. Demographic	c. An expansion of human's knowledge about their environment
4. Social	d. Development of industrialization and economic activity
	e. A change in the values and orientations of the people
- Select the right answer:
- (A) 1 - d; 2 - e; 3 - c; 4 - a (B) 1 - b; 2 - a; 3 - c; 4 - e
 (C) 1 - e; 2 - c; 3 - a; 4 - b (D) 1 - c; 2 - b; 3 - e; 4 - d
273. Which one of the following is NOT a feature of "totalitarian oligarchy"?
- (A) Full concentration of authority in the hands of ruling class
 (B) Highly disciplined and organized elite
 (C) Freedom of dissent or opposition is fully allowed
 (D) All credentials of democracy is used for propaganda purpose
274. Who among the following are associated with "Elite Theory"?
- (A) Gaetano Mosca and Robert Michels (B) Gabriel Almond and Simon Lipset
 (C) David Easton and Morton Kaplan (D) Max Weber and Immanuel Kant

275. નીચેના પૈકી કયું એ વંશપરંપરાગત વિશિષ્ટ વ્યવસાય તથા વંશપરંપરાગત રીતે સુગ્રથિત કરેલું જૂથ છે ?
- (A) જ્ઞાતિ (Caste) (B) લૈંગિક (Gender)
(C) વર્ગ (Class) (D) જાતિ (Race)
276. નીચેના પૈકી કોણે 'સત્તા' એટલે 'સંઘર્ષમાં રહેવાની શક્તિ તથા વિરોધને દૂર કરવાની ક્ષમતા' તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરી ?
- (A) Karl Marx (B) Karl Deutsch
(C) Macpherson (D) David Held
277. નીચેના પૈકી કોણે એ ભદ્ર નિયમ (Elite rule)ના મનોવૈજ્ઞાનિક પાયામાં માનતા ન હતા. પરંતુ તેને સંપૂર્ણપણે સંસ્થાકીય શબ્દોમાં સમજાવતા હતા ?
- (A) Thornstein Veblen (B) Robert Michaels
(C) C. Wright Mills (D) Vilfred Pareto
278. 'વહીવટી સુધારાઓ'ના સંદર્ભમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
1. તે સરકારી તંત્રના સંપૂર્ણ પુનર્ગઠનને સમૃદ્ધ બનાવે છે.
 2. તેનો ધ્યેય ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડી, અકાર્યક્ષમતા અને તુમારશાહી (red tape) ઓછી કરી પદ્ધતિસરનું પરિવર્તન લાવવાનો છે.
 3. તેનો ધ્યેય જુદાજુદા ક્ષેત્રો અને કાર્યક્રમોને તર્કસંગત બનાવી વધુ સારા દેખાવ માટે પુનર્ગઠિત કરવાનો છે.
 4. શાસનની પ્રક્રિયાને બદલવા માટે બંધારણના સ્તરોને વધારવાનો છે.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
(C) માત્ર 1, 3 અને 4 (D) 1, 2, 3 અને 4
279. નીચેના પૈકી કોણે એ દ્વિતીય વહીવટી સુધારણા આયોગના અધ્યક્ષ હતા ?
- (A) વિનીતા રોય (B) અરુણ જેટલી
(C) ડૉ. એ. કે. રામચંદ્રન (D) વીરપ્પા મોઈલી
280. નીચેના પૈકી કઈ ભલામણ એ GVK Rao સમિતિની ભલામણ ન હતી ?
- (A) આર્થિક વિકાસ અને સામાજિક વ્યાપ માટે માત્ર સરકારી તંત્ર (અમલદારીતંત્ર)ને જ જવાબદારી ન સોંપી શકાય.
(B) આર્થિક વિકાસ અને સામાજિક ન્યાયના સ્તરને ઊંચું લાવવા માટે સમુદાય / જ્ઞાતિ / આદિજાતિ સંગઠનોએ પ્રક્રિયામાં સહભાગી થવું પડે.
(C) નીતિના આયોજન અને કાર્યક્રમના અમલીકરણ માટેનો પાયાનો એકમ એ જિલ્લો હોવો જોઈએ.
(D) રાજ્ય કક્ષાએ જુદાજુદા વિભાગો વચ્ચે અસરકારક સંકલન થવું જોઈએ.
281. નીચેના પૈકી કઈ સમિતિએ ભ્રષ્ટાચારને આ મુજબ વ્યાખ્યાયિત કર્યો :
- "Any action or failure to take action the performance of duty by a Government servant for some advantage is corruption"?*
- (A) A.C. Chagla Committee (B) Kothari Commission
(C) Santhanam Committee (D) Rajamannar Committee

275. Which of the following is a hereditarily specialized occupational and hierarchically arranged group?
- (A) Caste (B) Gender
(C) Class (D) Race
276. Who defined “power as the ability to prevail in conflict and to overcome obstacles”?
- (A) Karl Marx (B) Karl Deutsch
(C) Macpherson (D) David Held
277. Who among the following does NOT believe in the psychological basis of elite rule but explains in absolutely institutional terms?
- (A) Thornstein Veblen (B) Robert Michaels
(C) C. Wright Mills (D) Vilfred Pareto
278. Consider the following in relation to “administrative reforms”:
1. These enrich a thorough reconstruction of the machinery of government
 2. These aim at systematic transformations in reducing corruptions, incompetence and red tape
 3. These aim at rationalizing different sectors and programmes and reorganized for more effective performance.
 4. These aim at increasing levels of structures in order to change governance process
- Select the right answer:
- (A) 1, 2 & 3 only (B) 2, 3 & 4 only
(C) 1, 3 & 4 only (D) 1, 2, 3 & 4
279. Who among the following was the Chairperson of the Second Administrative Reforms Commission (ARC)?
- (A) Vineeta Roy (B) Arun Jaitly
(C) Dr. A.K. Ramachandran (D) Veerappa Moily
280. Which one of the following is NOT a recommendation of GVK Rao Committee:
- (A) Government machinery (bureaucracy) alone cannot be assigned the responsibility for achieving economic development and social justice
- (B) To elevate economic development and social justice, community/caste/tribal associations should involved in the process
- (C) The district should be the basic unit for policy planning and programme implementation.
- (D) Effective coordination of various departments at the State level for implementation of rural development programmes
281. Which of the following Committee’s defined corruption as “Any action or failure to take action the performance of duty by a Government servant for same advantage is corruption”?
- (A) A.C. Chagla Committee (B) Kothari Commission
(C) Santhanam Committee (D) Rajamannar Committee

282. કેન્દ્ર સરકારના સ્તરે, ભ્રષ્ટાચારને રોકવા માટે નીચેના પૈકી કઈ સંસ્થા એ મુખ્ય એજન્સી છે ?
 (A) સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઈન્વેસ્ટીગેશન (B) સેન્ટ્રલ વિજિલન્સ કમીશન
 (C) ઈન્ટેલીજન્સ બ્યુરો (D) રીસર્ચ એન્ડ એનાલીસીસ વીંગ
283. સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઈન્વેસ્ટીગેશન (CBI) ના નીચેના પૈકી કયા એક ડિવિઝન / વિશિષ્ટ એકમની સ્થાપના એ સર્વોચ્ચ અદાલતના આદેશને અનુસરીને કરવામાં આવેલ છે ?
 (A) સેન્ટ્રલ ફોરન્સીક લેબોરેટરી (B) ટેકનીકલ એડવાઈઝરી યુનિટ
 (C) સ્પેશીયલ કાઈમ્સ ડીવિઝન (D) ડાઈરેક્ટોરેટ ઓફ પ્રોસીક્યુશન
284. ક્ષમતા નિર્માણ (capacity building)ના ક્ષેત્રમાં દ્વિતીય વહીવટી સુધારણા આયોગ (ARC)ની ભલામણોની બાબતમાં નીચેના વિધાનો ધ્યાનમાં લો.
 1. પ્રત્યેક લોક સેવકે પ્રત્યેક પદોન્નતિ પહેલાં તાલીમ લેવી ફરજિયાત છે અને પ્રત્યેક તાલીમ કાર્યક્રમ બાદ તનું મૂલ્યાંકન થવું જોઈએ.
 2. પોતાના પૃથક્કરણના કૌશલ્યને સુધારવા માટે પ્રત્યેક લોક સેવકને સંશોધન કાર્યક્રમોમાં જોડાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા જોઈએ.
 3. જાહેર લોક સેવકને ખ્યાતનામ અને અધિકૃત જર્નલ્સમાં સંશોધન પત્રો લખવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા જોઈએ.
 4. હાલની રાષ્ટ્રીય / રાજ્ય કક્ષાની સંસ્થાને ઊંચી કક્ષામાં લઈ જઈ સુશાસન માટે રાષ્ટ્રીય સંસ્થાનું નિર્માણ કરવું જોઈએ. નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
 (C) માત્ર 1, 3 અને 4 (D) 1, 2, 3 અને 4
285. નીચેના પૈકી કોણ એવું માનતું હતું કે ભ્રષ્ટાચાર એ અમલદારશાહીની સખતાઈને ઘટાડે છે અને તેને સાપેક્ષમાં પરિવર્તનશીલ કરે છે.
 (A) Samuel Huntington (B) Myron Weiner
 (C) Max Weber (D) Shiv Viswanathan
286. નીચેના પૈકી કયું એ પ્રથમ વહીવટી સુધારણા આયોગનું ફરમાન હતું ?
 (A) સલામતી અને નાણાંકીય વહીવટ
 (B) સંરક્ષણ અને વ્યૂહાત્મક વહીવટ
 (C) વિદેશી બાબતો અને વિદેશ વ્યાપાર વહીવટ
 (D) કેન્દ્ર-રાજ્ય સંબંધો અને જિલ્લા વહીવટ
287. 'લોકપાલ' બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?
 (A) લોકપાલ અને લોકાયુક્ત અધિનિયમ 2015માં ઘડવામાં આવ્યો.
 (B) લોકપાલ એ છ ન્યાયીક સભ્યોનો બનેલો હોય છે.
 (C) લોકપાલ એ ચાર બિનન્યાયીક સભ્યોનો બનેલો હોય છે.
 (D) ભારતના પૂર્વ મુખ્ય ન્યાયાધીશ સી. પી. ઘોષ એ લોકપાલના અધ્યક્ષ છે.
288. પંચાયતી રાજના 73મા બંધારણીય સુધારા અધિનિયમને આધારે, 'ગામ' એ નીચેના પૈકી કોના દ્વારા સુનિશ્ચિત કરવામાં આવે છે ?
 (A) જિલ્લા કલેક્ટર (B) સચિવ, મહેસૂલ વિભાગ
 (C) મુખ્ય સચિવ (D) રાજ્યપાલ

282. At the level of Central Government, which one of the following is the principal agency for preventing corruption?
- (A) Central Bureau of Investigation (B) Central Vigilance Commission
 (C) Intelligence Bureau (D) Research & Analysis Wing
283. One of the following divisions/specialized unit of Central Bureau of Investigation (CBI) was established in pursuance of the orders of Supreme Court:
- (A) Central Forensic Laboratory (B) Technical Advisory Unit
 (C) Special Crimes Division (D) Directorate of Prosecution
284. Consider the following in relation to the recommendations of Second Administrative Reforms Commission (ARC) in the area of Capacity Building:
1. All civil servants should undergo mandatory training before each promotion and should be evaluated after each training programme
 2. All civil servants should be encouraged to register for research programmes to improve their analytical skills
 3. Public civil servants should be encouraged to write papers for reputed and authoritative journals
 4. A national institute of good governance may be set up by upgrading one of the existing national/state institutes.
- Select the right answer:
- (A) 1, 2 & 3 only (B) 2, 3 & 4 only
 (C) 1, 3 & 4 only (D) 1, 2, 3 & 4
285. Who among the following considered that corruption reduces the rigidity of bureaucracy and makes it relatively flexible?
- (A) Samuel Huntington (B) Myron Weiner
 (C) Max Weber (D) Shiv Viswanathan
286. Which of the following was the mandate of First Administrative Reforms Commission?
- (A) Securities and Fiscal Administration
 (B) Defence and Strategic Administration
 (C) External Affairs and Foreign Trade Administration
 (D) Centre-State Relations and District Administration
287. Which one of the following statement about “Lokpal” is correct?
- (A) The Lokpal & Lokayukta Act was enacted in 2015
 (B) Lokpal consists of six judicial members
 (C) Lokpal consists of four non-judicial members
 (D) Former Chief Justice of India C. P. Ghose is the Chairman of Lokpal
288. According to the 73rd Constitutional Amendment Act of Panchayati Raj, a “village” is specified by:
- (A) District Collector (B) Secretary, Department of Revenue
 (C) Chief Secretary (D) Governor

289. 'જ્ઞાતિ' અને 'વર્ગ' વચ્ચેના તફાવત અંગે નીચે આપેલા વિધાન ધ્યાનમાં લો.
1. જ્ઞાતિ એ અંતર્ગત (endogamous) સમૂહ છે જ્યારે વર્ગ એ નથી.
 2. જ્ઞાતિ એ બંડીય (અંશ) લાક્ષણિકતા ધરાવે છે જ્યારે વર્ગ એ સંકલિત લાક્ષણિકતા ધરાવે છે.
 3. જ્ઞાતિ એ ભારતમાં જોવા મળતી અજોડ ઘટના છે જ્યારે વર્ગ એ સાર્વત્રિક ઘટના છે.
 4. જ્ઞાતિ એ ગામડામાં સક્રિય રાજકીય બળ તરીકે કાર્ય કરે છે જ્યારે વર્ગ એ આ રીતે કાર્ય કરતો નથી.
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 1, 3 અને 4
(C) માત્ર 2, 3 અને 4 (D) માત્ર 2 અને 3
290. 2011ની વસ્તી ગણતરીના આધારે, નીચેના પૈકી કયા ચાર રાજ્યો, એ ભારતમાં અનુસૂચિત જાતિની (SC) કુલ વસ્તીની અડધી વસ્તી સંખ્યા ધરાવે છે.
- (A) ઉત્તર પ્રદેશ, પશ્ચિમ બંગાળ, બિહાર અને તામિલનાડુ
(B) ઉત્તર પ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર, પશ્ચિમ બંગાળ અને આંધ્રપ્રદેશ
(C) ઉત્તર પ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ, રાજસ્થાન અને પશ્ચિમ બંગાળ
(D) ઉત્તર પ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર અને કર્ણાટક
291. 'વર્ગ' એ વ્યક્તિગતનો એકંદર સમૂહ છે કે જેમની પાસે વસ્તુ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તક હોય છે અને સમાન જીવન ધોરણ પ્રદર્શિત કરે છે. - વર્ગ અંગે આ વિધાન કોણે વ્યાખ્યાયિત કર્યું ?
- (A) Morris Ginsberg (B) Tom Bottomore
(C) Karl Marx (D) Max Weber
292. નીચેના પૈકી કોણ એવું માનતા હતા કે 'રાજકારણ એ જ્ઞાતિ આધારિત નથી પરંતુ જ્ઞાતિ એ રાજકારણ આધારિત છે.' ?
- (A) Christopher Jefforlot (B) Rajani Kothari
(C) David Austin (D) M.N. Srinivas
293. નીચેના પૈકી કયા રાજ્યમાં 'Lingayats અને Okkaligas' એ પ્રભાવશાળી જ્ઞાતિઓ છે ?
- (A) આંધ્રપ્રદેશ (B) મહારાષ્ટ્ર
(C) કર્ણાટક (D) તામિલનાડુ
294. નીચેના પૈકી કોણે સૌ પ્રથમ એવા વિચારની હિમાયત કરી કે કોંગ્રેસને સત્તામાંથી સ્થાનભ્રષ્ટ કરવાનો શ્રેષ્ઠ ઉપાય એ તેની સામે અન્ય પછાત વર્ગને ગતિશીલ બનાવવી એ છે ?
- (A) બી. આર. આંબેડકર (B) કાંશીરામ
(C) રામ મનોહર લોહિયા (D) મોહન ભાગવત
295. નીચે આપેલા પૂર્વોત્તર રાજ્યોને તેમને જે કમમાં સંપૂર્ણ વિકસિત રાજ્યનો દરજ્જો આપવાની ઘોષણા કરવામાં આવી તેના ચઢતા કમમાં ગોઠવો.
1. આસામ 2. મેઘાલય 3. મિઝોરમ 4. નાગાલેન્ડ
- નીચેના પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1; 3; 4; 2 (B) 1; 4; 2; 3
(C) 4; 1; 3; 2 (D) 2; 1; 4; 3

289. Consider the following in relation to the differences between “caste” and “class”:
1. Caste is an endogamous group but class is not
 2. Caste has a segmentary character but class has an organic character
 3. Caste is a unique phenomenon found in India but class is a universal phenomenon
 4. Caste works as an active political force in a village but class does not work so
- Select the right answer:
- (A) 1, 2 & 3 only (B) 1, 3 & 4 only
(C) 2, 3 & 4 only (D) 2 & 3 only
290. As per the 2011 Census data, which four states account for the half of Scheduled Caste (SC) population of India?
- (A) Uttar Pradesh, West Bengal, Bihar and Tamil Nadu
(B) Uttar Pradesh, Maharashtra, West Bengal and Andhra Pradesh
(C) Uttar Pradesh, Madhya Pradesh, Rajasthan and West Bengal
(D) Uttar Pradesh, Madhya Pradesh, Maharashtra and Karnataka
291. Who among the following defined “class” as “*aggregates of individuals who have same opportunities of acquiring goods, the same exhibited standard of living*”?
- (A) Morris Ginsberg (B) Tom Bottomore
(C) Karl Marx (D) Max Weber
292. Who among the following considered that “*it is not politics that gets caste ridden; it is caste that gets politicized*”?
- (A) Christopher Jefforlot (B) Rajani Kothari
(C) David Austin (D) M.N. Srinivas
293. “Lingayats and Okkaligas” are the dominant castes in the one of the following States:
- (A) Andhra Pradesh (B) Maharashtra
(C) Karnataka (D) Tamil Nadu
294. Who was first one to advocate the view that the surest way to dislodge Congress from power was to mobilize Other Backward Classes (OBCs) against it?
- (A) B.R. Ambedkar (B) Kanshi Ram
(C) Ram Manohar Lohia (D) Mohan Bhagawat
295. Arrange the following North-Eastern States in the ascending order based on their formal proclamation of full-fledged state hoods:
1. Assam 2. Meghalaya 3. Mizoram 4. Nagaland
- Select the right answer:
- (A) 1; 3; 4; 2 (B) 1; 4; 2; 3
(C) 4; 1; 3; 2 (D) 2; 1; 4; 3

296. નીચેના પૈકી કોણ એવું માનતા હતા, 'જ્ઞાતિ એ ભારતની સામાજિક રાજધાની છે.' ?
 (A) Anklesaria Aiyar (B) Amartya Sen
 (C) John Dreze (D) Proamod Panasaria
297. નીચેના પૈકી કયું રાજ્ય એ ભારતના 29મા રાજ્ય તરીકે રચવામાં આવ્યું ?
 (A) ઝારખંડ (B) ઉત્તરાખંડ
 (C) તેલંગાણા (D) છત્તીસગઢ
298. નીચેના પૈકી કઈ ભલામણ એ ભારતમાં સ્ત્રીઓનું સ્થાન અંગે ઉચ્ચ સ્તરીય સમિતિ 2015ની ભલામણ ન હતી ?
 (A) રાજ્યની વિધાનસભાઓ અને સંસદમાં સ્ત્રીઓ માટે ઓછામાં ઓછી 30% સીટો અનામત રાખવા સુનિશ્ચિત કરવું.
 (B) દર પાંચ વર્ષ જાતિ અંગેની રાષ્ટ્રીય સ્તરની માહિતીની દેખરેખ રાખતી સંસ્થાનું નિર્માણ
 (C) અધિકાર આધારિત માળખામાં જાતિ પ્રમાણ વિશે જાતિ સંવેદનશીલ નીતિનું નિર્માણ કરવું.
 (D) મૌખિક, એક પક્ષીય અને ટ્રિપલ ઘૂટાછેડા (તલાક) પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ
299. નીચેના પૈકી કયું એ અનુસૂચિત જાતિ માટેના રાષ્ટ્રીય આયોગ (NCSC)નું કાર્ય છે ?
 (A) રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ફેલોશીપ માટે ભંડોળ આપવું અને તેની દેખરેખ રાખવી.
 (B) લોક સેવા પરીક્ષાઓમાં બેસનાર SC વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રશિક્ષણ કેન્દ્રો ચલાવવા.
 (C) અનુસૂચિત જાતિના હકો અને સલામતીથી વંચીત રહેનારાઓની ફરીયાદોમાં તપાસ હાથ ધરવી.
 (D) ગ્રામીણ અનુસૂચિત જાતિ વસ્તીને ધ્યાનમાં રાખી વિકાસ અને કલ્યાણની નીતિઓ હાથ ધરવી.
300. નીચેના પૈકી કયો એ સ્ત્રી વિષયક કાયદો નથી ?
 (A) The Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956
 (B) Protection of Human Rights Act, 1993
 (C) Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005
 (D) The Criminal Law (Amendment) Act, 2013

296. Who among the following considered the “caste as the social capital of India”?
- (A) Ankilesaria Aiyar (B) Amartya Sen
(C) John Dreze (D) Proamod Panasaria
297. Which one of the following States was created as a 29th State of India?
- (A) Jharkhand (B) Uttarakhand
(C) Telangana (D) Chhattisgarh
298. One of the following is NOT a recommendation of The High Level Committee on the Status of Women in India, 2015:
- (A) Ensure at least 30% reservation of seats for women in State Assemblies and in the Parliament
(B) A monitoring agency for national level data on gender done every 5 years
(C) Design a gender sensitive policy on sex ratio within the rights based framework
(D) A complete ban on the oral, unilateral and triple divorce (talaq)
299. Which one of the following is a function of National Commission for Scheduled Castes (NCSC)?
- (A) To fund and monitor Rajiv Gandhi National Fellowships
(B) To run coaching centres SC students appearing for Civil Services
(C) To inquire into the complaints with respect to the deprivation of rights and safeguards of the Scheduled Castes
(D) To undertake development and welfare policies aiming at the rural Scheduled Caste populations
300. Which one of the following is NOT a women specific legislation?
- (A) The Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956
(B) Protection of Human Rights Act, 1993
(C) Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005
(D) The Criminal Law (Amendment) Act, 2013